

Dvisavaitinis Iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VII

Spalių-October 15 d., 1925

442

No. 18 (185)

Lietuvos Prezidentas Sveikina Vyčius

Specialēj audiencijoj suteiktoj gerb. kun. Pr. Vaitukaičiui nesenai jam lankanties tėvynėj Jo Eks-celencija Lietuvos Prezidentas A. Stulginskas pareiškė savo meilę ir prisirišimą prie lietuvių išeivijos jaunimo. Daug prielankumo rodė Lietuvos Vyčiams Amerikoje. Sveikino juos per kun. Vaitukaitį, kartu linkėdamas jiems bujoti ir plėtotis, savo darbuose būti dar našesniais. Jo troškimu yra, kad lietuviai būdami susipratę, sąmoningi piliečiai tos šalies kur gyvena, kartu nepamirštų savo tautinės kilmės, savo tėvų šalelės, savo tautiečių tėvynėj.

Konkursas Viršeliams.

Dabartiniai "Vyties" viršeliai yra visai paprasti, be ypatingo pagražinimo kuriame atspindėtų Vyčių dvasia, akį į save patrauktų. Dėlto L. Vyčių organizacijos Centras skelbia konkursą tikslu, kad iššaukus viešumon mūsų tautiečių artistinės jėgas ir kad gavus pasirinkti "Vyties" viuietei piešinį atatinkantį L. Vyčių obalsiui, dvasiai.

Šiame konkurse laimėjusiems yra skiriama trys dovanos: pirma, \$25.00; antra, \$15.00; trečia, \$10.00.

Taipgi yra skiriama \$25.00 nupirkimui piešinio, jei kuris bus rastas tinkamu "Vyties" viršeliams.

Tame konkurse gali dalyvauti visos lietuvių

artistinės jėgos nežiūrint kur jos būtų, ar Amerikoje, ar Lietuvoje, ar kur kitur, taigi ir nenariai organizacijos.

Kurie dalyvaus konkurse turi pranešti L. Vyčių Centro Valdybai iki vasario 1 d. 1926 m. Gi pats konkursas tęsis iki gegužės 1 d. 1926 m. Visi piešiniai turi būti prisiųsti nevēliau kaip tą dieną.

Konkurso teisėjais bus L. Vyčių Centro Valdyba ir jos pakviestieji žinovai.

Ypatingo raginimo mūsų dailininkams turbūt nereikia. Čia yra jiems proga parodyti savo gabumus visuomenei, pasitarnauti tautai ir laimėti kiek nors atlyginimo už savo darbą.

Lauksime atsiliepiimų.

Ar Lietuvybė Kenkia Katalikybei?

Kun. K. Urbanavičiaus referatas, skaitytas pereitame Kat. Federacijos seime.

Esu kviečiamas padaryti paskaitą temoje: "Ar lietuviybė kenkia katalikybei?" Žinoma, su tuo supratimu, kad nekenkia, nes kitaip nebūčiau nė kviestas tą paskaitą daryti. Rodos čia nė paskaita nebūtų reikalinga, nes kam gi įrodinėti tai, kas ir be įrodinėjimo aišku. Nebent, jeigu tą temą taip suformulavus: "ar žmonių kalba priešinga katalikybei?" Vadinasi, by kokios tautos kalba: anglų, vokiečių, francūzų, japonų ir t.t., nes kam gi čia išskirti lietuvių kalbą, tartum ji būtų ne žmonių kalba.

Į taip pastatytą klausimą Šv. Paulius štai kaip atsako: "Tikėjimas iš girdėjimo. Kaip įtikės, jeigu negirdės, o kaip girdės be pamokslininko?" Iš čia matyt, kad žmonių kalba, o tuo būdu ir lietuvių kalba, ne tik nekenkia tikėjimui bei katalikybei, bet yra vienintelis įrankis tikėjimui išplėsti ir geriausias katalikybės agentas.

Bet čia, žinoma, bus priekaištų, kad ne lietuvių kalba, tik lietuviybė bei lietuvių patriotizmas čionai apkalbamas. Labai gerai. Jeigu lietuvių patriotizmas smerktinas, tai tuo pačiu dėsniu smerktinas ir kitų tautų patriotizmas, būtent: francūzų, italų, lenkų ir tų pačių amerikiečių, kurie ir susidaro iš visų tautų konglomerato bei šiupinio. Ir antra vertus, jei amerikiečių patriotizmas taip girtinas, kad prieš jį visiems reikia nusilenkti, tai kuriuo dėsniu lietuvių patriotizmas turi būti peiktinas? Kas vienam dorybė, tas ir kitam ne nuodėmė, ir adverniai. Logikos dalgė viską lygiai kerta.

Kelintas čia vėl gali prikišti, kad aš tik pasaką seku ir abelnus dalykus dėstau. Gi įsigilinus geriau į smulkmenas, lengva pamatyti, kad pas lietuvius tiek laisvamaniškų bei socialistiškų raštų, kad lietuvių kalba yra nekaipo laisvamanybės įrankis ir tuo būdu katalikybei kenksminga.

Jeigu ir taip būtų, tai ką gi besakyti apie anglų kalbą? Lietuvių visgi didesnė pusė katalikų, o angliškai kalbančių vargiai bus dešimtas nuošimtis.

Bet, ačiū Dievui, taip nėra, kaip kad lietuviybės priešai norėtų kam įkalbėti. Lietuviai Amerikoje, bet ypač tėvynėje, taip uoliai darbuojasi tikėjimo dirvoje, kad net patys anglų laikraščiai, kaip antai Jezuitų "America," vadina Lietuvą "a Catholic Republic." Pasirodo, kad svetimtaučiai geriau įvertina mūsų pastangas ir darbuotę, negu mes patys. Jiems visai neišrodo, kad lietuviybė peri laisvamanybę. Jie pabrėžia, kad Lietuvos Prezidentas katalikas, kad parla-

mento didesnė dalis katalikų, kad daug ten katalikiškų laikraščių ir mokyklų, kad liaudies nusistatymas katalikiškas. Lietuva svetimtaučiams atrodo ne kaip laisvamanybės peras, bet kaip katalikybės šaltinis. Nekuriems lietuviams tie dalykai atrodo visai kitoniškai, nes jie pripratę dar žiūrėti į save per senobinės rusų vergijos akinius ir niekinti viską, kas lietuviška. Toks smarkus buvo rusifikacijos bei polonizacijos smūgis, kad silpnesnės galvos ir po šiai dienai negali nuo jo atsipeikėti.

Ištautėjimas yra liūdnas įvykis, koku jis ten motyvu nebūtų motyvuojamas. Bet kuomet ištautėjimas sąmojingai daromas ir varu varomas, jis jau virsta nutautinimu, ir kaipo toks, yra jau ne vien liūdnas įvykis, bet savo rūšies judošystė. Ištautėjimas toks pats nusidėjimas tautai, kaip išdavystė valstybei. Už išdavystę valstybė sunkiai baudžia, dažniausia mirtimi. Tauta, ypač silpnesnė, negali panašiai bausti už ištautėjimą, bet ji meta nutautėliams paniekos žodį ir juodais bruožais įrašo juos į savo istoriją.

Bet čia nutautėliai mėgins save pateisinti šiuo argumentu. Mes, girdi, permatome, kad lietuviai Amerikoje neišsilaikys. Visa jaunuomenė kalbą angliškai, ir kad prie jos prieiti ir mes turime kalbėti angliškai, ir juo greičiau susivienodinsime, juo geriau.

Henrykas Sienkievičius aprašydamas mūsų tarp Liaudos bajorėlių ir švedų, sako, kad vienam susirėmime Liaudiečių būrys nugalėjo švedus, kurie pasileido bėgti, o Liaudiečiai vyti. Retkarčiais koks švedas atsigriždavo ir mėginavo gintis, bet dauguma palenkėdavo sprandą, kad palengvinus Lietuvos kareiviams nukirsti jiems galvą. Ar ir mes paseksime tą negarbingą švedų elgesį?

Pagaliaus dar nėra tam būtino reikalo. Mūsų Amerikoje gimusios jaunuomenės nusistatymas daug priklauso nuo jos auklėjimo. Jei lietuviškai išauklėti, mūsų jaunuoliai ir jaunuolės parodo daug lietuviško patriotizmo ir puikiai susikalba ir susirašinėja lietuvių kalboje. Pastarosios Vyčių pastangos suderinti Amerikos jaunimą su lietuviybė taip sėkmingai pavyko, kad Amerikoje gimę Vyčiai seimuose ir šiaip jau susirinkimuose daro gražaus lietuviško įspūdžio, ne vien tik paviršutiniai, bet ir sielos gelmėje.

Tas pats ir su mažais vaikeliais. Jei mokomi katekizmo lietuviškai, jie taip pamyla savo tėvų kalbą, kad kitaip nemoka ir nenori melstis. Ar

gi būtų gražus darbas plėsti iš tų vaikelių lūpų įgimtąją kalbą, kad jie negalėtų nė su tėvais susikalbėti ir tuo būdu žinti ne tik tautiškai, bet ir doriškai? Juk kuomet šeimynoje įvyksta tokia netvarka, kad tėvai nesusikalba su vaikais, tuomet tėvų įtaka į vaikus visiškai išnyksta ir namuose susidaro tartum dvi kolonijos: angliška ir lietuviška, ir santykiai tarp jų pasidaro ne tik svetimi, bet ir neprietelingi, rodos koku du priešingu būriu, ieškančiu tik progos susiremti. Tokioje atmosferoje išauklėti vaikai neranda savo namuose šeimyniškos šilumos ir bematant berniukai virsta kriminalistais, o mergaitės valkatomis. Vargas šeimynoms, kuriose vaikai neturi nieko bendra su tėvais! O tas kaip tik įvyksta nutautėlių šeimynose.

Gal kas pasakys, kad čia jau perdėta. Taip blogai, girdi, nėsama.

Taip, gali būti ir išimčių, ir tuose atsitikimuose perdėta, bet aplamai imant, vaizdelis čia teisingas, su ta nebent pastaba, kad čia permažai pasakyta, ir gyvenimas dar blogesnių vaizdų atvaizduoja, negu čia parašyta.

Tas viskas gerai, gal prikiš man oponentai, bet ką gi sveikas pasakys apie dabar vykdomą amerikanizaciją? Ar gi mes galime priešintis šios šalies nusistatymui ir auklėti vaikus lietuvių dvasioje? Juk čia reikia begalinės drąsos bei atkaklumo. Už tą mūsų lietuvišką darbuotę gali supykti amerikanizacijos vadai ir pakenkti mūsų tautai kaipo neištikimai.

Dabar ir gana. Jeigu jau sakote reikia tautiniai mirti, tai bent mirti garbingai, vyriškai. Nebijokit, amerikiečiai moka pagerbt vyriškumą, ir tas mūsų tautai nė kiek neužkenks.

Čia man vėl prisimena epizodas iš Sienkevičiaus apysakų. Turbūt Jeremijus Visniovieckis, lenkų vadas, paėmė nelaisvėn keletą būrių kazokų ukrainiečių. Visus pasmerkė pakarti, bet kadangi belaisvių buvo daug, o budelių mažai, tai visos ceremonijos sutrumpinimui įsakė belaisviams patiemis pasikarti, ir tai greitai, nes, girdi, jei atidėliosite, tai smarkiai supyksiu. Ir belaisviai kuogreičiausiai pasikorė, kad nesupykinus galingo vado!

Ar ir mes norime tautiniai save pasmaugti, kad nesupykinus vieno-kito trumparegio fanatiko? Sakau, vieno-kito, nes dauguma amerikiečių daug plačiau ir išmintingiau į dalykus žiūri.

Vienas amerikietis teisėjas, sakydamas prakalbą naujai naturalizuotiems amerikiečiams, štai kaip į juos prabilo: "Jūs dabar patapote naujais Amerikos piliečiais ir nuo šios dienos turite eiti savo pareigas. Bet atsiminkite, kad mes iš jūs nereikalaujame užmiršti jūsų įgimtąją tėvynę ir tėvų kalbą. Mokėti, žinoma,

turite angliškai, nes negalima gyventi šioje šalyje nemokant jos kalbos, bet neužmirškite ir savo įgimtosios kalbos, nes mes patys nelabai branginam žmogų, kurs užmiršta gimtąją šalį. Bet mes štai ko iš jūs būtinau reikalaujam: kad politiniam Amerikos nusistatyme būtumėte su Amerika."

Labai tiksliai ir išmintingai pasakyta. Ir aš čia nekliaudau politinės orientacijos. Ji turi būti amerikietiška, nes mes negalime kurti valstybės valstybėje, kaip lygiai ir Lietuva nepakeštų savo valstybės ribose kitokio politinio nusistatymo, kaip lietuviškas. Bet tikėjimo dalykuose, savo tėvų kalbos vartojimas įstatymais niekur nėra ir negali būti draudžiamas, nes jis priklauso prie gamtos įstatymų. O jei kas šnairuotų į mus už vartojimą poterių lietuvių kalboje, tai ką mes turim paisyt? Čia būtų pravartu atsiminti vieno poeto žodžiai, kuriuos yra parašęs pačioje Lietuvių atgimimo pradžioje, kuomet rusai, lenkai ir vokiečiai kiek įmanydami varžė Lietuvių tautai atbudimą:

Tegul supyksta kas nežino
Kalba senoji kaip miela,
Kurioj' mūs "Tėve mūs'" mokino
Tetušis miel's ir motina!

Po to visko rodos netenka abejoti, kad lietuviybė nekenkia katalikybei. Bet ištautėjimas nemaža kenkia katalikybei, apie tai ir netenka abejoti.

Kokia gi iš to visko išvada? Išvada, rodos, labai aiški ir pati siūlyte siūlosi, kad ją įvykintume. Kaip audrai artinantis visi bėga pastogėn, taip ir mes, nutautimui grėšiant, kuoskaitlingiausiai dėkimės prie Federacijos ir ją šelpkime ne moraliai, bet ir medžiaginiais. Nunai Federacija turi užsibrėžusi prakilnų tikslą: šelpti Lietuvių moksleiviją Amerikoje, Lietuvoje ir užsieniuose. Ji turi labai daug moksleivių-stipendijantų, kuriems išlaikyti reikia stambių lėšų. Auklėdami susipratusius inteligentus mes atsispirsime prieš ištautėjimo pavojų ir nusikratysime daromojo mums priekaišto, kam lietuviai katalikai pigiai parduoda savo tautybę. To niekuomet nebuvo ir nebus!

Federacija rengia didžiulį vaju lietuvių moksleiviams sušelpiti. Burkimės visi jai į talką, žinodami, kad tik tuo būdu išlaikysime du brangiausiu daiktu: katalikybę ir lietuviybę.

Kompassą išrado kiniečiai ir yra vartojamas jau apie 30 šimtmečių.

Auksažuvės tuoj suėda savo kiaušinius, jei prižiūrėtojai daleidžia.

Dešimts Suv. Amer. valstybių turi daugiau telefonų negu visos kitos šalys sujungtos.

Kostas Gelvainis

I DARBĄ!

I darbą broliai už tėvynę,
Gimtinės labui ir tautos!
Krūvon mes rankas sukabinę
Drauge keliaus' me prie šviesos.

Ir ties' me naują, platų kelią,
I šviesią šalį ateities;
Ten mes atras' me savo dalį,
Ten mūsų jėgos sutvirtės.

I darbą visi kas tik gali!
Vienybėj' kova bus lengva.
Mokslu apšviesim savo šalį,
Kad laisva būtų Lietuva.

1924 m.

—o—

J. Žvelgūnas

ŠERMUKŠNĖLIS.

Auga kieme šermukšnėlis,
Ir gražiai žaliuoja;
Ryto rasos sidabrinės
Jo kasas šukuoja...

O kas vėlų vakarėlį,
Saulei nusileidus,—
Čia nutūpia lakštingėlė
Tarp tankių šakelių...

Ji užgieda, užlakštuoja
Griaudžią dainuškėlę—
Tad drumstos mano mintys
Sau ramybę randa...

Kai mėnulis naktį šviečia,
Aukštai tarp žvaigždynų—
Šermukšnėlis-žaliūnėlis
Pasakėlė mena...

Rokiškis, 25-IX-2.

—o—

Pr. Genys

NAŠLAITĖ.

Kilkite dainos į mėlsvųjį dangų,
Siela man alpsta ir plyšta krūtinė...
Naktuzė žaidžia štai po mano langu;
Žvaigždės sugydo maldą vakarinę...

Sėdžiu ir rymau, verkiu ir dejuoju,
Ilgesį pina akys ašarotos!..
Kam pasigučiu sopuliu skaudžiuoju?...
Dainos į dangų iškilo sparnuotos...

Eisiu ant kapo draugo numylėto,
Ten apraudosiu skaudžią mano dalį!
Tylią naktuzę, iš dangaus žvaigždėto
Šventa ramybė gal paguos širdelę!..

Amžiais, kaip jūra, kol užgęs krūtinė,
Verksiu... ir guosius, ašarėles liesiu!
Kol nutils daina griaudi, paskutinė...
Kol širdis jaučia—verksiu ir kentėsiu...

Telšiai, 1923.

—o—

Jurgis Daina

SONETAS.

(Sk. Sielos mergelei.)

Ėjome sykį tarp savęs kalbėdami,
Vakarui vasaros žemę myluojant,
Ir jo ramybės sudrumst nenorėdami,
Troškom jaust širdis tyliai bealsuojant.

O širdys teikė tyliai bealsuodamos
Saldžias svajones džiaugsmiais iškaišytas
Ir nuo liūdnybių dienos bevaduodamos
Ruošės prie laimės būryje užviltos!..

O kiek man džiaugsmo tose valandėlėse,
Ir kiek svajonių saldžių širdy kėlėsi—
Rodės man, laimė mane numylavo!..
Tu gi dar džiaugsmo priduoti norėdama,
Tarsi, kad mano svajų neįspėdama,
Jaudinai širdį šypsojimais savo!..

5 pėst. pulkas.

—o—

J. Žvelgūnas

RAUSTA TOLIAI...

Rausta toliai, tilsta vėjai—
Traukia dainą vyturiai!..
Žvainios mintys toliais skrieja—
Kur nus'leis jos—nežinau...

Rugiai ošia, baņgoms supas—
Širdis mano nerami...
Tu Brangioji ko ne'teini?...—
Tavęs laukiu aš senai...

Sujūruotų mano širdis,
Meilės liepsna užliepsnot!..
Tau nupinčiau aš dainuzę,—
Čia, ant kalno tarp rugių...

Rokiškis, 1925-VI-13.

The Smart Set is a group of people who, in trying to amuse themselves, merely succeed in amusing everybody else.

H. A. Thompson.

J. T. Smith

Ateitininkas.

(Iš angliško liuosai vertė A. K. Tauragis).

(Žiūrėk Nr. 10 š. m.)

SKYRIUS XXII.

Priešas.

Tad Aroldas, apsirengęs geriausiai kaip galėjo, užėmė savo vietą tarp piniguočių, ir namai vėl pradėjo išrodyti kaip seniau, matant tą puikų jaunuolį įeinantį ir išeinantį puikiausiuose drabužiuose, brangakmeniais papuoštuose, ir keturlinku populiariės spalvos kaklaraiščiu. Gi kuomet Vincas sustiprėjo ant tiek, kad galėjo paeiti, Edvardas užsispyrė, kad jis kasdien atsilankytu krautuvėj kur pats dirbo ir kantriai mokinosi. Ten užėjęs ir kedėj gale krautuvės sėdėdamas, Vincas viską matė kas buvo daroma, ir galėjo pirkikus studijuoti, o protarpiais pasikalbėti su savininku. Pasikalbėjimas buvo gana užimantis, ir darbo smulkmenų daugybė davė jam suprasti kad valgomų daiktų pirklyba nebuvo paniekinantis užsiėmimas.

Urlis buvo viduramžiaus žmogus, kūno riebus, bet menko proto. Prižiūrėdamas savo krautuvę tiek šypsojosi, kad šypsena pasiliko ant jo naktį ir dieną, miegant ar budėjant, ir pritraukė jam pirkikų. Jis buvo tikrai malonus, geros valios žmogus, ir aukštai savo nuomonėj laikė vaiką, kuris jam atliko lauko darbą. Edvardo darbas nebuvo perlengvas. Dažnai nešdavo pintinę, traukė vežimėlį turint didesnius sandėlius, ir apeidavo nemažą skaičių mylių į dieną. Prie to jis prigelbėjo sudaryti sandėlius, užlaikė krautuvę švariai ir buvo pats naudingasis vietos žmogus. Urlis pripažino jį pastoviausiu, geriausiu vaikų visame miestukj.

“Didžiuma vaikų,” sakė Urlis Vincui, “tik atileka savo darbą ir išbėga. Bet Edvardas dirba it būtų ši krautuvė jojo. Jis prižiūri viską. Jis žino iš kur viskas ateina,—kava ir arbata ir cukrus ir skardinėse sudėtos žuvis.”

“Kad jis nebūtų taip nespirtus,” pasigirdo balsas už rašyklos, į kurį krautuvės savininkas neatkreipė jokios domės, bet Vincas įstabiai pažiūrėjo į kalbėtoją. Seniau būtų tokiu patėmijimu užsidegęs, ir karštai atsakęs, bet dabar tik atsuko savo dideles mėlynas akis ir išbalusį veidą ant žiaurais kalbėtojo, kuris atlaikė žvilgsnį su panieka.

Tamas Bensonas žinojo kaip šis vaikas nu-
stojų kojos ir geros vietos kaipo milijonieriaus

raštininkas. Jis tą sužinojo nuo Saulėnaitės, kurią atlankydavo taip nuolatai kad žmonės pradėjo šypsoties ir kalbėti apie ateinančias vestuves. Tamas buvo laibas, it smilčių spalvos plaukų, dvidešimt penkių metų jaunuolis, kurio mėlynos akys buvo taip nublankusios, kad pažiūrėjus iš tolo rodos jis jų neturįs. Jis išrodė nuvargęs ir surūgęs, rodos būtų jam lengviau valgyti rauginti agurkai nekaip piragaitis. Kai po Urlio seserūnas ir gal būsiantis jo paveldėtojas, jis užėmė knygvedžio ir abelno užveizdos vietą, šeiminkavo ant visų, ir padarė taip nesmagu daugumai vaikų, kad tie ilgai nepasiliko prie jo geros valios dėdės. Malonysis Urlis niekad nepatėmijo, kad vaikai jį apleido ypatingai dėl žiaurais Tamo pasielgimo. Jo seserūnas visumet jam buvo malonus, paklusnus, mandagus ir ištikimas, ir gerasis žmogus manė jis toks pat visai žmonijai. Vincas jo saiką tyliai akimi paėmė, ir matė, kad Edvardas pats savo kryžių turėjo nešti. Tamo Bensonos kryžiaus užtektų net ir šventam žmogui ir nusidėjėliui ant kurio jis pasirinktų apsistoti. Jis buvo patenkintas kantruojų ir nesiskundančiu Edvardu, kuris niekad apie jį nekalbėjo, bet žengė aukštyn it šitokių nemalonių sutvėrimų nebūtų. Tamas Bensonas

DR. L. BISTRAS,

naujai sudaryto Lietuvos ministerių kabineto pirmininkas.

girdėjo daug nusiskundimų apie Vincą nuo Saulėnaitės, kuri buvo neatsargi savo kritikavime kaip jai derėjo būti. Na ir jo nuomonė apie raišą vaiką rodos davė suprasti, kad jis savo skausmą užsitarnavo ir gerai užsipelnė.

Senajam Urliui bekalbant, Vincas studijavo jo seserėną. Edvardas sugrįžo su tuščia pintine, ir Bensonas šaltai ir trumpai sakė:

“Dešimt minutų vėlai! Pasiimk vežimėlį ki-tiems sandėliams.”

Edvardas už kiek laiko sugrįžo su tuščiu vežimėliu, ir Bensonas pasakė tuo pačiu nemaloniū būdu:

“Penkiolika minutų vėlai! Koketavai, aš manau, arba skaitei vėliausios laidos novelę.”

Raštininkas kalbėjo savo išmetinėjimus žemu balsu, nepaisančiu būdu, it kalbėtų apie orą, kad savininkas nesugavo nei vieno žodžio ką jis sakė. Jis niekumet nepraleido progos nemetęs kokios prievardės; bet vaikas ant to neatreipė daugiau dėmes, kaip gatvėje ant balsų. Tėmydamas Bensonas išvaizdą, Vincas matė jo nublankusiose akyse ir besiraitančiose lūpose neapykantos ugnį, tad tarė jis garsiu aiškiu balsu, tinkamame laike:

“Ponas Urli, kaip Tamstai patinka Edvardo T— darbas nuo kada jis čia atėjo?”

“Geriausias vaikas kuris kurpes nešioja,” atsakė Urli. “Aš verčiau du kart daugiau jam mokėčiau ne kad jo nustoti. Turėjau čia vaiką po vaikui, bet nė vienas iš jų nebuvo geras; negalėjau jais pasitikėti. Keista kaip sunku yra gauti gerą darbininką tarp vaikų.”

“Ar Tamsta nemanai,” sakė Vincas, giliai mąstydamas, “kad vaiko prilaikymas prie darbo priklauso nuo to, kaip jis yra naudojamas? Pavyzdin, jei eurūgęs viršaitis amžinai jį kolioja, sakydamas jam, kad jis negeras, arba visumet dešimt minutų pasivėluoja, arba negalys išmokti, galų gale ar jis tikrai nemes darbą?”

“Kodėl ne?” atsakė krautuvės savininkas, rūšiai. “Tiktai mulas gali pakęsti koliojimus. Bet šioj krautuvėj aš to nepavelinu.”

Jam taip bekalbant, Tamas Bensonas piktai žiūrėjo į Vincą, ir vos neurzgė ant ramaus veido, kuris jį taip viešai ir drąsiai kaltino. Už kelių minutų Vincas rado progą duoti Bensonui perspėjimą.

“Girdėjai ką tavo dėdė sakė. Tu pasielgi su Edvardu T— it su šunimi. Tu jo nekenti. Ap-sistok, o jei ne, tai tiems žmonėms, kuriems dera žinoti, bus pasakyta šis tas apie tave, kas tavo stovį prie jų nei kiek nepagerins.”

Tamo Bensonas veidas taip nubalo nuo papei-kimo, kad Vincas nustebo, bet atsakymo nedavęs tik atsuko savo pečius į vaiką. Nors Vincas pa-

sipiktino jo Edvardo koliojimu, bet tik pusiau juokaudamas davė suprasti, kad Saulėnaitė gali sužinoti apie jojo pasielgimą. Gi Tamo Bensonas galvoj buvo kitos mintys, ir grąsinimas sukretė jo dirksnius ligi pat šaknų. Saulėnaitė įpratino jį paniekinti Edvardą T— kaipo vargšą sutvėri-mą, tinkamesnį žemiausio luomo žmonių draugystei ne kaip padorių žmonių. Taip ji kalbė-davo iki Edvardas netik gerai jai patarnavo, bet parodė jai savo aukštesnį prigimtį ir jos pačios trūkumą. Savo tuščiu apmaudingu būdu ji taip-gi ir Vincą prastam stovyj perstatė, ir tad Tamas Bensonas jautė del pabėgėlio ir elgėtos tik pa-nieką. Bet nuo tos valandos niekad daugiau ne-kalbėjo su Vincu, ir nustojo leides savo apmauda ant Edvardo. Žmonėms stikliniuose namuose gyvenantiems nedera mesti akmenis.

“Edvarde, kodėl tu jį pakenti?” užklausė tą naktį Vincas bendrame kambary, perkalbėję Ben-sono pasielgimą.

“Turiu pakęsti,” atsakė Edvardas. “Manęs neužgauna. Aš turiu laikyties, ir išmokti pirk-lybos, gi Urli yra man geras. Jei Tamo Ben-sonas tenai nebūtų, turėčiau perlengva. Jis pa-laiko mane prie tikslo, ir jis primena man tą kuomi man nedera niekad būti—koliotoju. Jei jis gali išverti, tai ir aš galiu.”

“Kodėl nesiskundi viršininkui?”

“Jis netikėtų. Jis myli savo seserėną, o Tamas senukui yra geras. Jei vienas iš mudviejų turi apleisti, tai aš turiu, gi aš pasiketinau pa-silikti.”

“Na, aš manau aš nors vienai dienai įkišau štipiną į jo ratą.”

“Ištikro taip padarei,” sakė Edvardas; “nes pastebėjau po tavo išėjimo iš krautuvės jis nė nepažiūrėjo į mano pusę.”

“Būk atsargus vistiek; nes jei žvilgsniai ga-lėtų užmušti, tai mes jau seniai būtume turėję čia laidotuves.”

Apsilankydamas krautuvėj Vincas matė šitą tylią neapykantą daug sykių po to atsitikimo, bet koliojimui sustojo. Tamas Bensonas pasirinko sau kitus būdus nusikratyti Edvardo T—, ir bi-jojo, kad Vinco tēmijančios akys su laiku jų ne-nužiūrėtų.

(Dar ne galas.)

Jis—Tik viena žodelį ištark—vieną mažą paprastą žodelį ir tu padarysi mane laimingiausiu žmogumi.

Ji—Beprotis!

* * *

Žmonai pradėjus bartis su vyru gatvėje:

Vyras:—Prašau tavęs, nepradėk barnių vidury gat-vės! Kam gi mes turim butą?

B. Keturakis

Blaivus Jaunimas-Tautos Ateitis.

Jaunimas yra tai tautos pamatas, be kurio nė jokia tauta šiame pasaulyje negali būti. Jeigu yra tvirtas, išlavintas ir doras jaunimas, tai tauta tuomet bujoja. Taigi šiais laikais visų išminčiųjų, dorų, mokslo žmonių yra didžiausias noras doriniai ir fiziniai sustiprinti tautą. O kas yra priešinga dorai, tas dažniausiai kenkia ir kūnui. O viena didžiausiųjų ydų yra tai girtuokliavimas. Iš tos ydos pacina beveik visos kitos ydos kurios baisiai tvirkina jaunimą ir daro jį nelaimingu. Taigi, kada visas pasaulis nori būti sveikas ir tvirtas, kada kiekvienas žmogus rūpinasi savo protu pasižymėti ir kada kiekvienas nori būti laisvas nuo tamsybės pančių, tuotarpu toji baisioji degtinė, kurią žmonės su dideliu pamėgimu geria, užslopina visus tuos paminėtus kilnesnius troškimus, visus doros jausmus ir žmogus apsigėrimo valandoj tampa baisesnis net už patį gyvulį.

Šitai baisiai ydai prašalinti yra tik viena pagelbinė priemonė, būtent: jaunimui tapti blaiviu.

Norint sublaivinti jaunimą, reikia jį pirmiausiai apšviesti, tai yra išmokinti jį gerai skaityti. Nes jeigu pats jaunimas negali dorų knygų pasiskaityti, bet tik girdi nuo kitų kažin kokius pasakojimus, kurie dažniausiai jį suklaidina, tuomet jis tikro dalyko tinkamai negali suprasti. Bet dar neužtenka jam mokėti gerai skaityti, bet turi taip pat žinoti kokias jis privalo knygas skaityti. Taigi dėl šitos priežasties jaunimas privalo būtinai priklausyti prie dorų organizacijų, kurios šiais laikais beveik visos turi knygynus, ir tenai gali gauti dorų knygų, iš kurių jis pasems savo dvasiai peną ir sužinos apie blaivumo reikalingumą gyvenimui.

Katalikų tikėjimas taip pat dideliai stengiasi išaiškinti žmonėms blaivumo reikalą. Joks mokslas ir jokia tikyba negali įtikrinti žmonių apie blaivinimo svarbą, kaip mūsų tikėjimas. Jis savo giliais, nepaprastais, bet į širdį smingančiais pamokinimais, sukelia žmoguje ydų pasibiaurėjimą ir supratimą jų kenksmingumo gyvenimui.

Be to dar jaunimas turi taip bijoti degtinės, kaip velnias bijo švęsto vandens, nes kas nebijo pavojaus, tas visumet papuola į jį.

Mažai naudos duoda tas žmogus, kuris būdamas blaivas, užsidaro kažin kokiaj kerčioj, tupi tenai ir nesirodo visuomenei. Kiekvienas blaivas žmogus turi būtinai, sulig savo išgalių, darbuotis visuomenei.

Keli yra svarbiausieji būdai, kuriais kiekvienas žmogus gali prisidėti prie taip svarbaus dar-

A. STULGINSKIS

Jo eks. Lietuvos prezidentas kurs sveikino L. Vyčius per kun. Pr. Vaitukaitį išgautoj pas jį specialėj audiencijoje.

bo, neatsitraukdamas nuo savo paprastų pareigų:

Skleisti dorą turinio knygų tarp žmonių, kad jie gautų tikrų žinių. Tą darbą gali lengvai atlikti tie, kurie nemėgsta tinginiauti;

Panaikinti visas tas didžiausias vietas, kame yra gaminama toji baisioji degtinė, nes jos yra didžiausia priežastimi neblaivumui. Ir veltui žmogus darbuosis, jeigu nepanaikins pirmiau didelę priežastį kuri kliudo jo darbui;

Liaudžiai rengti paskaitas temoj apie blaivumo reikšmę gyvenimui. Šitą darbą gali atlikti inteligentai, kurie turi gerą iškalbą;

Visų svarbiausia kiekvieno blaivaus žmogaus pareiga prisidėti prie kitų blaivinimo yra tai savo dorais pavyzdžiais. Nes bus tuščias darbas to žmogaus, kuris skleis knygas ir kalbės apie vieną, o dirbs kitą. Iš tokio žmonės turės daugiau pasipiktinimo, negu pamokinimo.

Taigi, jeigu jaunimas prisilaikytų tų paminėtųjų taip svarbių privalumų, tai tauta greitai ir aukštai pakiltų civilizacijoj, kultūroj ir rastų begalinių gerybių, nemažai ramybės neišsemiamuose dvasios turtuose.

Danielius Defoe, rašėjas veikalo "Robinson Crusoe," pamišo senatvėje. Jo tėvas buvo mėsininkas (bučeris).

Pirmiausia knygą apginančią tabokos vartojimą parašė Dr. Bellamy 1602 m.

Suv. Amer. Vals. suvartoja keturias penktadales viso pasaulio pagaminamo gazolino.

Maisto eksportas iš Suv. Valst. 1924 metais siekė \$128,000,000.

Sulietuvino A. Matutis

Išganytojo Kryžiaus Atradimas.

Dviejų Veiksmų Istorinė Drama.

Vaidinantieji:

KARALIENĖ ELENA.

TEODORA

KORNELIJA

PAULYNA

SEMPRONIJA

*karalienės Elenos
palydovės-krikščionės*

MARCELĖ, *neregė mergelė.*

FAUSTINA, *jos sesytė.*

KLAUDIJA, *krivio žmona.*

REJA, *jos dukra.*

TERENCIJA, *žmona Romos gubernatoriaus
Judėjai.*

AGLAJA, *jos vergė, graikė.*

PIRMASIS VEIKSMAS.

Reginys.—Imperatoriaus Konstantino palociuje, Romoje. Karalienė Elena, sėdinti, šnekučiuojasi su savo palydovėmis—krikščionėmis. Visos siuvinėja bei mezga naudingų dalykėlių vargšams. Mažoji Faustina sėdžia žemame uslanėlyje greta karalienės Elenos.

Pirmoji Vaidykla.

Karalienė Elena: Pagonų pirmiesiems imperatoriams iki paskutiniajam gyvenant šiame palociuje neliaujančiai puotauta, užta ir išdykauta. Šis palocius buvo liūdininkas smalsioms įdomybėms ir įvairioms scenoms, patapęs paminklu ištvirkusiai jų puikybei ir vieta pagoniškomis šventėms ir triukšmingiems puotavimams.

Teodora: Taip! tikrai! Ir kiekviena ruiminga salė galėtų apsaityti daug perimančių prietikių apie išgverusiųjų valdovų lėbavimus, baisingas tragedijas ir žmogžudybes.

Karalienė Elena: Kiek tai niekšų vyrų ir nedorų moterų, kurie planavo arba suokalbininkavo papildyti piktadarybes, tą palocių pasirinko savo gyvenbučiu keliems metams bei keliolikai mėnesių; ir nelaimingąja mirtim turėjo paskui palaidoti visus niekingus savo užmanymus ir pasiryžimus.

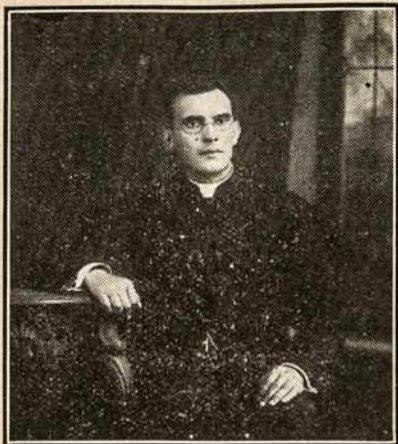
Kornelija: Aš atsimenu, dar jaunai bebūnant man, kaip labai prisibijojau ir drebėdama šiurpuliais, kaip skubindavaus prabėgti pro Cezarių palocių, kad manęs neišgąsdintų kruvinos žmogžudybės ir baisingos piktadarybės, atliktos šiose salėse. Net, kai maloninga karalienė pakvietei mane pribūti ir apsigyventi šičia, kad prigelbėti labdarybės darbams, už kuriuos visi

gerbia ir myli karalienę plačioje Romos karalystėje, aš nedrįsau ir be šiurpulių neįžengiau palociaus vidun.

Karalienė Elena: Aš neabejoju visai, kad jaunoji tavo vaizduotė baimėjosi anuometinių baisių piktadarybių ir kraujo klanų. Ir daug laiko turės praslinkti ir reikės atlikti daug gerų darbų pirm nei Cezarių palocius praras įgautą blogą reputaciją ir įsigyvens jame krikščioniškos dorybės vieton ilgai klestėjusių pagonišku piktybių. Laime! gerbtngasis mano sūnus, Konstantinas, gražiai pasidarbavo, aptyrindams Romos atmosferą nuo pagoniškojo išgverimo ir supuvimo; tačiau ytin reikalinga dar daugiau pasidarbuoti. Mes, silpnos moteriškos, ir-gi turime išpildyti savo pasiuntinybę; ir, neprarasdama vilties, drąsiai pasitikiu, kad krikščionės mano jaunuolės tės išganingą pradėtą darbą baigti atversti Romos diduomenę ir neliauti palociuje ugdyti ir stiprinti prakilnių dorybių.

Paulyna: Mes rupinamės visada įvykdinti maloningos karalienės pageidavimus ir troškumus. Ir užtvirtinti tikrai pridera, kad padėtis gerėja; padorumas įsigyvendina ir nyksta pagoniškas ištvirkimas.

Karalienė Elena: Taip, tikrai, branguole. Aš turėjau minty tokias pat atmainas, kai kalbėjau apie įvairias scenas, kurioms liūdininku buvo šis palocius. Tai tikrasis palaiminimas matyti Cezarių palociuje gražias Romos jaunos besirūpinančias ne tuštybėmis ir smagulių ieškojimais, bet besitrusiančias labdarybės tikslui paruošti drabužių Dievo vargšams. Aš tikiu, kad tik tokiu būdu galima bus pasiekti ir patraukti savėp liaudį, kurių širdys užkietėjusios prieš turčius iš priezasties ilgujų sunkiųjų varginimų ir žiaurosios priešpaudos; juk pagonys didikai užkrovė ant jų pečių tokią nepakeliamą ir žiauringą verguvę! Krikščionių broliškoji meilė ir labdaringi patarnavimai, tai stebūklai jiems. Tatai pasitikiu tokiomis priemonėmis lengva bus juos pasisavinti, kad pamylėtų ir priimtų šventąjį mūsų tikėjimą. (*Pasigirsta to-lumoje muzikos garsai ir dainos ir šauksmai.*) Ką tai reiškia tie visi garsai ir šūkavimai? Kornelija, išėik balkonan ir dažinok to nepaprasto triukšmo priezastį. (*Kornelija išėina.*) Triukšmavimo atgarsiai darosi garsesni ir artinasi prie palociaus. (*Visos klausosi.*) Šiose dienose stagių sukilimų ir pagiežingų maišaičių, aš visada

KUN. J. PAŠKAUSKAS,

L. Vyčių Chicagos Apskritis dvasios vadas, uolus mūsų darbuotojas. Šią pereitą vasarą lankėsi tėvynėj Lietuvoj. Prie kiekvienos progos vertai, pagiriančiai atstovavo Vyčius. Rugg. 13 d. sugrįžo iš tėvynės. Vyčiai džiaugiasi sulaukę savo tarpan mylimo darbuotojo.

prisibijau, kad kokia nelaimė neištiktų mano sūnų Konstantiną.

Teodora: Karalienei nereikalinga rūpintis jo saugumu. Jis saugiai ir tvirtai sėdžia savo soste ir žmonių širdyse.

Karalienė Elena: “Neskaityk nei vieno žmogaus laimingu kol gyvena,” pasakė senovės išminčius vienam karaliui. Tas pats atatinka tiesai ir šiandieną. (*Įeina Kornelija.*)

Kornelija: Nesimato jokio grėšiančio pavojaus, karaliene, kad ir galėtų būti priežasties neapykantai. Triukšmingi šūkavimai pakilo iš parado įsikarščiausių pagonų, lydžiamų ir padrąsintų jų krivių, kurie nešė savo dievaičius į artimą žinyčią, kad joje aukoti maldas ir aukas Romėnų armijos pasisėkimui Trakijoje.

Karalienė Elena (pasikeldama, nekantriai): Ar-gi tų pagonų palaidunystė ir išdykavimai niekada nepasibaigs šioje žemėje palaimintoje darbais šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus ir pašvęstoje kraujum nesuskaitomų kankinių? O, kaip ilgai, Viešpatie, kentėsi tokius išniekinimus? Kad silpnoji mano dešinė tik galėtų išbarstyti ir sunaikinti Tavo priešus?

(*Reja, nepatėmyta, įeina ir klausosi visų kalbų.*)

Paulyna: Nusiramink, maloninga karaliene. Tų pagonų apeigos jau miršta, kai Krikščionybės tyroji šviesa skleidžia vis labiau ir vis plačiau skaidrius ir tryškius savo spindulius po visą pasaulį.

Karalienė Elena: Tačiau, jeigu Dievas yra kantrus, tai, mes, ar-gi sėdėsime čia tylomis sudėjusios rankas ir nieko neveiksime, kad sustab-

dyti tų pagonų viešas pagoniškas apeigas? Šiandien aš prakalbėsiu savo sūnui Konstantinui ir raginsiu jį, kad paskelbtų imperialinį ediktą uždraudžiantį visas pagoniškas viešas apeigas, kurios išniekina jo karaliavimą, kaip ir Dievo tikrąjį tikėjimą.

Teodora: Pasi, tuomi Konstantinas galėtų užsitraukti neprietelystę pagonų krivių, kurie dar galingi Romoje ir kareivių, kurie dar neatsimetė garbinę stabų dievaičių?

Karalienė Elena: Visagalis Dievas apsaugos jį, kaip ir buvusioje kovoje su imperatorium Maksencijum. Tikrai jau laikas, kad krikščionys galėtų turėti savas procesijas Romos gatvėmis—viešai ir iškilmingai garbinant Sutvertoją dievota muzika ir maldingais imnais.

Kornelija: Maloninga karalienė išsitarei tikrą tiesą. Mes per ilgai leidome savo tikėjimui, kaip bailingai balandėlei, slėptis uolų požemiuose. Krikščionims nebepridera ilgiaus slapstytis katakumbose. Krikščionys teispažįsta savo tikėjimą viešai, kryžiaus šventąjį simbolį visur teiskelia augštai ir teskelbia garbinimą, priderantį mūsų išganymo ženklui.

Karalienė Elena: Jeigu tik turėtume tikrąjį kryžių, ant kurio Išganytojas mirė! Ir, jeigu būtų man leista tik sykį pažvelgti į tą šventąjį kryžiaus medį, tai būčiau pasirengus mirti po atidavimo garbės ir dėkonės Dievui, teikusiam man tokią didžią malonę.

Paulyna: Mylimosios karalienės troškimas nėra tuščias. Šventasis kryžius tikrumoje randasi kurioje nors vietoje. Taigi, kodėl maloninga karalienė neįsakai jo ieškoti?

Teodora: Laimingoji mįslė! Ir nereikalinga abejoti, kad Jeruzalės krikščionys rūpestingai užlaiko didingą brangenybę. Ir karalienė teįsako jį gražinti Romon—dabartinin centran Krikščionybės, kaip ir imperijos.

Karalienė Elena: Dangus įkvėpė tau tokius žodžius, branguole, ir pridavė man drąsos įvykdinti tuos projektus, kuriuos ilgai gaivinau savo širdy. Aš pati vyksiu Jeruzalėn ir su ištikimais man darbininkais ieškosiu tikrojo kryžiaus toje vietoje, kurioje tikrasis kryžius laikė mirštantį mūsų Išganytoją.

Kornelija: Paimk mane su savim, maloninga karaliene. Aš taipgi išsiilgus pažvelgti į išganyto šventąjį simbolį.

Teodora: Meldžiu tavęs, mylimoji karaliene, leisk ir mane dalyvauti kryžiaus atradimo šventajame pasiryžime. Aš trokštu neapsakomai prispausti savo lūpas prie šventojo kryžiaus.

Paulyna: Didingoji karaliene! išklausk ir mano prašymo prisidėti prie tos šventosios ke-

lionės. Pirmiau niekada neatskirei manęs visuose dievotumo ir labdarybės darbuose. Taigi, neatmesk manęs nuo dalyvumo prakilniausiame pasiryžime, kurį karalienė apsiimi įkūnyti ir kurs žygis tikrai priduos nemirštamoms garbės Konstantino viešpatavimui.

Karalienė Elena: Brangios mano jaunuolės, didingas jūsų dievotumas giliai atsiliepia mano širdy ir prirodo jūsų vertingumą būti pirmose eilėse pamatyti šventąjį kryžių, jeigu būsimė laimingos atrasti jį. Tačiau, ar pamastėte, koki nuovargį ir kokias sunkenybes turėsite pakelti toje kelionėje? Žiūrėkite, koks ilgas laikas prasišęs kol mūsų tikslas bus atsiektas; o gi ilgasis nesimatymas ir atsiskyrimas su namiškiais ir giminėmis?

Kornelija: Mes pakelsime visas sunkenybes, jeigu tik bus leista mums dalyvauti toje šventoje išvykoje.

Teodora: Laikas gerai ir tikslingai praleistas tokia pasiryžime saldins mūsų nuovargį ir kitokias sunkenybes, pasitaikusias toje vertingoje kelionėje.

Paulyna: Ar maloninga karalienė mąsto, kad tos visos sunkenybės nubaidys mus nuo tos garbingos kelionės pasiekti Šventąją Žemę ir atrasti šventąjį kryžiaus medį?

Karalienė Elena: Jau gana, brangios jaunuolės; aš matau, jog visos esate persiėmusios gražiais sentimentais šventajame pasiryžime; ir savęs atsidėjimo ir atgailos dvasia ir pobūdžiu turime pradėti tą kelionę, kad atradus mūsų Išganytojo kryžių, ant kurio buvo žiauriai prikalta ir mirė neapsakomoje kančiose. Ir noriai suteikiu leidimą dalyvauti mano pasiryžime atrasti šventąjį kryžių. Nungi eikime ruošti ton kelionėn. Kuo greičiau išvyksime, tuo geriau. Tuo tarpu savo maldose ir dorybių žygiuose melskite Dangaus palaiminimo mūsų išvykai. (*Išeina su Paulyna ir kitomis palydovėmis.*)

Teodora: O! aš visai neabejoju, kad Dangus palaimins ir sergės mus. Manding išrodo, kad angelai pavydžia mūsų užsibriežimui atrasti šventąjį kryžių ir pergabenti Romon, kad tikintieji garbintų jį.

Kornelija: Kaip išsiilgus aš pamatyti tą kryžių nešant didžiausią pagarbą iškilmingoje procesijoje Romos gatvėmis! Kokia tai įspūdinga ir džiaugsminga būtų procesija! Aš tikiu, kad krikščionių pirmutinė iškilmingoji procesija visai išnaikintų pagonų triukšmingus paradus. Aš esu tikrai įsitikinęs, kai šventasis kryžius būtų iškilmingai nešamas Romos gatvėmis, tai pagonų visi stabai dievaičiai nukristų nuo pastovų, žinyčios paliktų nebylios ir visos širdys

mylinčios tiesą ir dorą išpažintų tikrojo kryžiaus religiją ir pamestų garbinti pagoniškuosius klaidžius ir apgaulingus dievaičius.

Teodora: Taip, aš tikiu, kad tie begėdingi triukšmadariai, tie pagonų kriviai, prarastų pelningąsias savo vietas. Ir, jeigu nebūtų gan dori priimti tikrąjį tikėjimą, tai turime maždaug pasitikėti, kad savo viešumą jie paslėps kokiame nors slaptame jų pačių urve, nekenkdami paklydusiems Romėnams atsiversti į tikrąjį tikėjimą.—Tačiau, eikime velyk rengtis ir prisiruošti garbingon mūsų kelionėn. (*Išeina.*)

Antroji Vaidykla.

(*Reja, visą laiką besiklausanti, neapykanta ir kerštu persiėmusi, žengia estrados priešakin.*)

Reja: Tai tokie puikūs projektai ir jos visos mano, jog "tie begėdiški triukšmadariai, tie pagonų kriviai," išnyks iš dienos šviesos sykiu su mūsų religija, galingąja Romos religija, kuri padarė šią imperiją pasaulio galiūnu. Na, ar gi užleisime savo vietą tiems tamsiems prietarams, kilusiems iš nežinomo Žydų miestelio? Pažiūrėsime ir pamatysime, kad nepasisektų jų planams ir nerealizuotųsi sumanyti jų pasiryžimai. Galingosios Romos kriviai ir amžini dievaičiai dar neprarado visos savo galybės, nežiūrind, kad kėsintasi juos sutrupinti. Aš pranešiu tą viską savo tėvui ir paliksiu jam viską, kad su kitais išmintingais kriviais bendrai susijungtų panaikinti visus planus tos neva dievotosios karalienės ir krikščionių mergelių, kurios pripildo visą palocių.

(Ieina Klaudija.)

Klaudija: Mano dukra, kaip gi patinka? Ar galiūnas imperatorius pririšo tave prie palociaus, ar tų krikščionių moterų mandagumas ir maloningumas, jog nesirūpini ir pamiršti grįžti į savo namus?

Reja: Neišmetinėk man, geroji motin; aš tik pildžiau savo prievolę būdama paklusni motinos paliepimui patirti ir dažinoti pilnuosius sentimentus ir visus rengiamus planus Konstantino palociuje. Ir, jeigu šiandien ilgesniai užtrukau šiame palociuje, tai tam, kad sužinoti kiekvieną smulkmeną tų projektų, kuriuos diskusavo karalienė ir jos krikščionės palydovės, kadangi grėsia sugriauti senovinę mūsų religiją, panaikinti tvirtuosius jos ramščius ir atimti visą galę mūsų kriviams.

Klaudija: Mylimoji dukra! Tavo žodžiai išgąsdina mane! Koks gi pasikėsinimo žygis, kurs ryžasi sugriauti senovinę Romos tvarką?

Reja: Motinai išpasakosiu viską. Mat, karalienė Elena ruošiasi vykti Jeruzalėn atrasti

GEN. S. ŽUKAUSKAS,

Lietuvos kariuomenės vyriausias vadas, tėvynės gynėjas.

“tikrąjį kryžių,” kaip ji pavadino jį, ir visos jos palydovės persiėmė entuziastiškai įvykdyti kalbamą sumanymą. Tik pamąstyti! tą kryžių išstatys viešam garbinimui atminčiai žiauriausios mirties, kuri, kaip tokia, teteikiama mūsų šalies didžiausiems prasikaltėliams.

Klaudija: Kokia akloji kvailystė! Tačiau tęsk pradėtą pasakojimą.

Reja: Paskui, jeigu pasisektų joms atrasti tą kryžių, kurio ieškos, tai pergabentų čion—komon, triumfaliam iškeltą nešiotų ir rodytų pinciam iškilmingoje procesijoje Romos gatvėmis, kviečiant visus krikščionis didžiomis minionais ateiti be baimės ir drąsiai išpažinti ir viešai garbinti. Gi karalienė tiki, kad įvyks stebėtini įvykiai, kad dievaičiai nuvirs iš savo vietų, orakulai pataps nebyli ir senovinės religijos kriviai praras savo galybę ir įtekmingumą.

Klaudija (karštai): Taip neįvyks! Krikščionių pasaulinei jėgai negalima leisti išigalėti! Aš pasiskubinsiu į namus ir pranešiu tavo tėvui apie pasikėsinimus prieš senovinę religiją ir Romos krivius, kad sugalvotų ir imtųsi priemonių nedaleisti sugriauti mūsų religijos ir žinyčių. Mūsų tėvas dar neprarado įtekmės pas Konstantiną ir apsiglobęs imperatoriaus autoritetu jis dar gali parodyti besikėsintiems krikščionims, kad Romos dievaičiai yra galingesni už jų nukryžiuotąjį Nazarietį. Pati pasiliksi čia, mano dukra, ir dabok, kad nieko svarbaus neįvyktų be tavo žinios šiame palociuje ir būk rūpestinga

pranešti kiekvieną smulkmeną savo tėvui. (*Iš-eina.*)

Reja: Mano akys ir mano ausys atliks savo prievolę geram tikslui. Tačiau aš pati turiu būti atsargi, nes prisibijau, kad Kornelija ir Teodora nebėra draugingos man ir stengiasi pertraukti kalbas, kai aš įeinu, lyg būčiau nekviesta. (*Įbėga Faustina.*) Ką gi tu darai čia?

Faustina (spritniai): Tą patį, ką ir tu,—mėgindama pasismaginti.

Reja: Tu, vėjagaude! Kokį gi reikalą turi šiame palociuje?

Faustina (išdidžiai): Aš esu karalienės draugė. Ji mėgsta turėti mane greta savęs. Aš gi sėdėjau šalia jos visą rytmetį ir laikiau jos mezginius, kai tu pati stovėjai toliese anoje kertėje, besiklausydama, tačiau nedrįsdama prisitarti prie karalienės. Tai aš žinau, nes mačiau ir tėminau tave.

Reja (į šalį): Laumės, kad pasigautų tą vėjagaudę. Tačiau aš turiu būti atsargi, nes tokie mažyčiai dažnai turi ilguosius liežuvius ir ji gali daug nesmagumų pridaryti man. (*Į Faustina.*) Gerai, mažyte, nebesibarkiva ir būkiva geruoju. Aš džiaugiuos, kad karalienė myli tave ir linkiu tau kurią dieną patapti didinga ponija šiame palociuje. Ve, žiūrėk! šičia nešioju tokias gražias gėles, bet gi pasitikiu, jog tavo kasose išrodys gražesnės. Ar nori jas turėti sau?

Faustina: Ne, aš nenoriu jų. Ir nieko nemčiau iš tavęs, žinodama, kad paeina iš tavo namų, kuriuose garbinate pagoniškuosius stabus ir visuose kampuose laikote baisėtinus baidyklas.

Reja: O tu, smalsuole, iš kur gi žinai tą viską?

Faustina: Nes vakar klaidingai įbėgau į tavo namus, manydama, kad juose gyvena mažoji serganti mano bičiulė—gera mergelė, kurios namuose nesiranda tokių pragariškų paveikslų. Tu buvai viduj ir išvarei mane, nežinodama, jog esu karalienės draugė. Ir tu išvadinau mane bauriais vardais ir užgavai mane. Nungi aš neapkenčiu tavęs. Matai!

(*Marcelė įeina, taikindama savo žingsnius į estrados frontą.*)

Reja: Trauk tave galai, tu—žioplė. Aš gi eisiu kitur pasieškotų smagesnės draugijos. (*Iš-eina.*)

Faustina (šaukdama paskui ją): Eik sau ir daugiau nebegrižk į čia, tu—liurbė.

(Bus daugiau)

Vilnius Under Polish Occupation.

(In view of the fact that the Lithuanians thruout the world are commemorating this month the fifth anniversary of the seizure of Lithuania's capital Vilnius (Vilna) by the imperialistic Poles at whose head was placed as figurehead the renegade Lithuanian, Gen. Zeligowski, and because the violence committed by the Poles against the Lithuanians in the Vilna district has not abated since then, but continued in somewhat the same manner, sometimes becoming even more severe, we deem it then not inappropriate at this time to publish almost in its entirety the Memoir presented by the Lithuanians of the Vilna territory to the council and delegates of the 4th Assembly of the League of Nations.

It is with regret we state that the League of Nations has done nothing to correct the wrong.

The memoir in its English translation was printed in *The Booster*.—Ed.)

From time immemorial our territory formed not only the integral part, but the very kernel of the Lithuanian State of which Vilna, the city of our Grand Dukes was the capital. We were able to preserve our liberty and our political independence up to the time of the Russian domination (1792). The Lithuanian people, having lost their political liberty, thru no fault of their own, but due to Poland, have passed through times of unheard-of oppression inflicted on them by the Government of the Tzars. Every effort was made to smother the least manifestation of Lithuanian national life. Our university at Vilna was closed by order of the Tzar in 1831. After the last insurrections of 1863, during which the Lithuanian people struggled side by side with the Polish for the liberty of the two neighboring nations, the Russian Government prohibited all publications in the Lithuanian language in the vain hope of hastening the Russification of our country. Even the prayer books printed in Lithuanian were prohibited and confiscated and those persons in possession of them suffered the confiscation of their property and were exiled to Siberia.

In spite of the unexampled efforts made by the Russian Government which lasted until 1904 thus delaying considerably the national revival of our people, the Lithuanian Nation has triumphed over all these difficulties, and preserved her language, proud of her past and conscious of her future duties. Thus our territory which is just now the subject of litigation between the Lithuanians and Poland has maintained her Lithuanian character. The Lithuanian population forms the absolute majority there except in two districts adjoining Russia, where she shares this majority with the White Russians to which she is bound by ties of close affinity.

The bulk of the Jewish population which constitutes especially in the town of Vilna an important percentage makes common cause with the Lithuanian nation. As to the Poles, they form, according to pre-war official statistics but 9% of the population of the Vilna territory. The above ethnical character of our country has been likewise recognized by the Poles in many remarkable works appearing before and during the war. Finally it was at Vilna that the independence of the Lithuanian State was proclaimed in 1918. Accordingly we awaited impatiently the application to our territory of the noble principles proclaimed by President Wilson and by the other allied statesmen, for the triumph of which more than a hundred thousand of the best sons of the Lithuanian nation fell on the field of honor in the ranks of the Russian and American armies. It is with the greatest suspense that we followed the deliberations of the Council of the League of Nations to which the two Governments, Lithuanian and Polish, had confided the solution of our lot and of our future. Unfortunately the Council of the League of Nations, possessing no material force and thus being unable to obtain the evacuation of Vilna by the Polish troops of General Zeligovski, gave up the problem, abandoning us to the arbitrary measures and to the oppression of the Polish authorities. A few months later the conference of Ambassadors judged it possible to legalize Zeligovski's violence and to attribute our territory to the Polish State.

The Lithuanian population raises its voice in protestation against this iniquitous decision of the Conference of Ambassadors and declares that she does not and never will recognize it. The Powers represented at the Conference of Ambassadors had no right whatever to make any law deciding the fate of our country, which had never been ceded to them either by treaty or accord. The very dangerous situation for the peace of at least this part of Europe, created by the violence of General Zeligovski and characterized by Lord Robert Cecil as "an international scandal" will continue to trouble the peace of the world until the political status of our territory has found a solution in conformity with the wishes of the overwhelming majority of its population and with the principles on which the League of Nations was founded. We consider it our duty to call the attention of the League of Nations to the gravity of the situation and we should be

very happy were she to decide to put forth all her authority in favor of the peaceful and equitable solution of the problem known as "the Vilna problem."

The treatment inflicted both on the Lithuanian as well as on the White Russian and Jewish populations of the contested territories by the Polish authorities forms on the other hand the subject of our earnest appeal to the League of Nations.

As we have taken the liberty to state already, the Polish element in the Vilna district forms a small minority of not exceeding 9% of the population. If it is more accentuated in the town of Vilna owing to the large number of officials and employes that have recently come from Poland, it is quite insignificant in the country. From the beginning of the occupation of the Vilna district the Polish Government strove to change as much as possible the character of our country. Having filled it with the troops of their police, as well as with a body of their secret agents, the Government of Warsaw next proceeded to carry out the extermination of the Lithuanian and White Russian intellectual classes as well as the destruction of our agricultural and economic establishments, with the object of extinguishing every expression of our national life. We shall confine ourselves to the statement of certain facts alone, abstaining from adding the least comment.

The Polish authorities in occupation have closed up the Lithuanian Commercial and Industrial Bank at Vilna and have confiscated its capital.

They have likewise closed the sole central of the Lithuanian and White Russian co-operatives, which maintained branches in nearly every locality of any importance. Laimė, of Vilna, which was not a part of the union of co-operatives has suffered the same lot.

By various fiscal measures, notably by imposing excessive taxes, by the application of vexatious measures, the occupiers have rendered the existence of establishments for private trade impossible thus compelling them to put an end to their activity. (Lithuanian American Sales Corporation).

As was the case at the time of the Russian regime, the Polish authorities continue to render the acquisition of land by the local Lithuanian population and White Russians extremely difficult; they have undertaken at the same time the colonization of the country by Poles sent from Poland. The Diet of Warsaw voted for this pur-

pose important credits. The local population is indignant at seeing the great landed property broken up, and distributed amongst foreigners while they themselves want the land so indispensable for their existence.

The Polish Government does not hesitate to destroy even charitable institutions. Now it simply shuts up the Lithuanian Orphan Asylums, abandoning the unfortunate poor children, now it requisitions the premises where the children are (Subocz Street 16 and 23 at Vilna) and throws them onto the street.

The Lithuanian Sanitary society at Vilna which possesses a pharmacy (Vilna Street) where poor people can get medicines at reduced prices has been notified by the Polish authorities to cease this sale in the future.

There existed at Vilna (Dominican Street No. 12) a kind of refectory (restaurant) in which needy Lithuanian intellectual persons could have meals at moderate prices. The Polish authorities requisitioned this place for no reason whatever. They have made no use of it, nevertheless they have thus added to the difficulties of the Lithuanian intellectual people.

Under the most various and always contradictory pretexts, now accusing them of carrying on espionage in favor of Lithuania, now of weaving plots against the occupiers, the Polish authorities constantly make perquisitions and arrests, and decree the expulsion of Lithuanians from the country. The arrests sometimes take place in masses. It is sufficient to mention that, in January 1922 about 50 persons from amongst the Lithuanian and White Russian intellectual class were imprisoned and 33 Lithuanian and White Russian leaders were expelled beyond the line of demarcation. These persons are still in exile in spite of the intervention of the Council of the League and in spite of the appeal of the 3rd Assembly. At the beginning of last summer perquisitions were made at the houses of all more or less important Lithuanians of Vilna, and, quite recently, at the houses of the White Russians and even at those of the deputies at the Warsaw Diet. At the end of the month of June, the political police of Vilna arrested all the young men who had just finished their studies at the Vilna Lithuanian Gymnasium and at the training courses for teachers on accusation of espionage (Messrs. A. Pakula, M. Zemaitis, A. Umbrasas, Pr. Tamulevičius, J. Kumpa, J. Tiju-nėlis, etc.). Possessing no proofs, the police made use of torture for the purpose of compelling the accused to confess. They were first

struck in the face until they bled, then they were bound hand and foot to a pole, thrown on the ground and with a pointed birch (Spitzruten) dealt blow after blow on the soles of their feet. The Polish authorities are striving to prevent the Lithuanian and White Russian intellectual people from earning their living so as to compel them to emigrate. Thus the White Russians are excluded from the exercise of any public function, even in the municipalities (for instance Dr. Rymas, doctor of the Swienciany district for years has been deprived of his place without any reason). Dr. Daniel Alseika and Dr. Veronique Alseika of Vilna have been forbidden to practice their profession not only in public, but also in private establishments (for instance at the Lithuanian Sanitary Societe Polyclinique).

All the Vilna chemists have been notified by the respective authorities not to sell pharmaceutical products (medicines) according to the prescriptions of Lithuanian doctors.

Quite recently the Lithuanian and White Russian railway men on the Vilna line were ordered to quit the service or to go to Poland.

Young men who have been educated at the Lithuanian and White Russian schools, although the programme of studies and generally speaking the teaching is quite on a level or even superior to the teaching in the corresponding Polish schools are not admitted to the Polish universities and are thus compelled either to give up higher study or to go to a foreign country.

Liberty of the Press does not exist for the Lithuanians or the White Russians. To have the right to publish a newspaper or a review an authorization from the competent authorities must be obtained, which is extremely difficult. But when the authorization has been obtained and the newspaper begins to appear new and almost insurmountable difficulties arise: Numbers which appear are constantly confiscated, writers and editors are punished before the courts and the newspapers suspended. For example, it may be mentioned that during the first half of the current year, 8 numbers of the weekly Lithuanian Review "La Terre Paternelle" (The Paternal Land) were confiscated. The three Lithuanian newspapers appearing at Vilna have had to bear 15 actions within a very short time, their writers are constantly in prison; no White Russian newspaper may appear regularly, all the numbers being confiscated as soon as they appear. Underhand methods are used to handicap the delivery of Lithuanian and White Russian newspapers. According to a secret order received by the postal authorities, these papers

are not forwarded to their destination until some days after their arrival at the post. The carriers and sellers are often arrested.

The largest scope of work open to educated Lithuanians and White Russians was teaching. The Russian Government bent on Russification prevented instruction being given in the mother tongue. The population delivered from the tzarist yoke thought they could breathe more freely. At the price of enormous sacrifices, the Lithuanians founded and maintained hundreds of elementary and secondary schools. At the time of the Polish occupation, the Lithuanians possessed at Vilna a Girls' High School, a Co-educational High School and a Training School for Teachers, a High School at Swienciany and more than 100 elementary schools. All these schools were private, maintained by the population alone and attended by thousands of pupils. The Polish Government had nothing better to do than to destroy most of these educational establishments in which the instruction was given in the mother tongue of the pupils. The Vilna High School for Girls was closed.

Their premises were taken from the Lithuanian Co-educational High School and from the Training School, although they had been for long years the rightful property of the Lithuanians and had been adapted to their purpose at great expense.

The Swienciany Lithuanian High School had a continual struggle with the Polish authorities who wanted to requisition the building for the benefit of a restaurant.

It may be mentioned that in the Vilna district all private educational establishments must be provided with a special authorization. Such authorization is granted for only one year which is a great obstacle to the development of study. One is never certain of obtaining the authorization asked for.

This year, when these establishments of secondary education applied to the proper authorities in view of receiving the authorization to enable them to open their doors to pupils, they received the answer that this authorization would be granted only on condition that several subjects be taught in Polish, and that all the professors should have Polish passports. The latter condition is but a covered means of shutting the said schools, for the professors have long been asking in vain for these passports; the Polish authorities refuse them for the most various and futile motives.

The director of the Swienciany Lithuanian High School, Mr. M. Untulis, as well as one of

AUŠROS VARTU ŠV. PANELĖ.

It is a picture of the Blessed Virgin Mary set in a little chapel, above a gateway in Vilna, Lithuania's capital which was seized by the imperialistic Poles Oct. 9, 1920. The picture is noted for its miracles. Everyone passing under it tips his hat, tho he be a non-Catholic, out of deep respect to the Blessed Virgin. Under German occupation during the World war a report was spread that the Germans made an attempt to remove that picture and take it to Germany. But they could not budge it.

the professors have been notified to quit the Polish territory before September 1st for this reason. The Lithuanian Society Rytas (The Morning) which provides for the maintenance of this school has in vain presented other candidates possessing all the necessary qualifications and furnished with Polish passports; all have been refused and under these conditions nothing remains for the school but to close its doors.

The question of the existence of the Vilna Lithuanian High School and of the Training College for Teachers is still undecided. The school year has begun, the pupils have arrived (the High School last year had 522 pupils) and all are waiting in vain for the reply of the Polish Government; study therefore cannot begin. The situation of the private elementary schools is not better. The claims on the premises, the conditions as to the language in which the teaching

shall be given, and the difficulties experienced by the professors in getting passports compel the schools to remain inactive. Attention may be called to the fact that the Polish authorities act that in the districts of Lida (Vilna, and of Oszmano), history, geography, arithmetic and natural history must be taught in Polish, that is to say that all the lessons in the so-called Lithuanian be given in Polish. The acceptance of this condition amounts to the closing of the Lithuanian schools.

Even in the churches the Lithuanian language is not tolerated. In the districts of Lida and Vilna the Polish police prevent supplementary divine service from being celebrated in the Lithuanian language.

An overwhelming majority of the population of the Vilna territory is decidedly hostile to the Polish domination. It will never cease struggling against the occupation until it obtains complete liberation with reunion to the other Lithuanian provinces, with which it desires to form an independent free state. The prolongation of the occupation of Vilna by Poland, an occupation which has for its origin the violence of General Zeligovski, and which the Conference of Ambassadors would appear to sanction by their resolution of March 15th, 1923 far from strengthening Poland constitutes a threat for the peace of Europe.

We address our earnest appeal to the League of Nations beseeching it to put an end to this state of things and to seek for a solution of the problem, taking into consideration the wishes of the population.

Meanwhile we beg that a commission of inquiry be sent to Vilna by the League of Nations, this measure appearing to us likely to appease the population of the territory and to constitute an immediate remedy.

Made in Geneva, the 23rd day of September, 1923.

Prof. Dr. M. Reinys,

Former President of the Lithuanian League.

Seserys Mokytojos.

Svarbiausias tėvų uždavinys, tai duoti vaikams tinkamą išauklėjimą. Lietuvio kataliko rūpesčiu turi būti dar ir tai, kad savo vaikams duoti ne vien paprastąjį pradžios mokslą, bet kad juos išauklėjus dorais lietuviais katalikais.

Kadangi Amerikos viešosios mokyklos aplenkia svarbiausįjį jauno vaiko auklėjimo tikslą, tai yra religijos ir Dievo pažinimą, todėl Amerikos

katalikai, norėdami savo vaikučius išauklėti katalikiškoje dvasioje, priversti yra steigti ir užlaikyti savas katalikiškas parapijines mokyklas, ką jie puikčiausia ir atlieka. Katalikų mokyklose daugiausia mokytojauja seserys vienuolės, kurios yra pašventusios visą savo gyvenimą vaikučių auklėjimui. Ir ne įstabu, kad tos katalikų parapijinės mokyklos grūste prigrūstos vaikučių, nes kas-gi gali geriau vaikutį auklėti, kaip vaikučių auklėjimui pasišventusi sesuo vienuolė? Ir kas svarbiausia, kad tos seserys vienuolės kur kas pigiau atseina užlaikyti negu svietiškieji mokytojai-mokytojos.

Tarp daugelio tų parapijinių mokyklų mes rasime jau keleta desėtkų ir lietuviškųjų, kuriose mokytojauja daugumoje seserys Kazimierietės ir seserys Pranciškietės. Bet toli gražu tų lietuviškųjų seserų mokytojų neužtenka ir todėl lietuviai yra priversti samdyti svetimtautes seseris arba svietiškius mokytojus-mokytojas. Kad tą taip didelę mokytojų stoką papildžius mes turime remti tas įstaigas, kurios tas lietuvaite mokytojas mums prirengia. Štai neseniai tejsikūręs Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolynas, kuris jau suėję aprūpinti keleta lietuvių parapijinių mokyklų savo seserimis-vienuolėmis mokytojomis, daro vaju, kad tą jų naują įstaigą aprūpinus lėšomis, kad kandidatės, kurios nori palikti mokytojomis, tinkamai tai misijai prirengus. Taigi Federacijos Valdyba prašo lietuvių katalikų dvasiškiją, Federacijos skyrių, į Federaciją priklausančias draugijas ir visus lietuvius katalikus visomis išgalėmis remti Šv. Pranciškaus Seserų daromąjį vaju, kuris tęsis per spalį ir lapkričio mėnesius. Jei kitos tautos turi aprūpinusios kiekvieną savo parapijos mokyklą seserimis mokytojomis, taigi ir mes lietuviai neprivalome pasilikti, nes būdami gyvi privalome tą gyvybę pratęsti. Tauta, kuri pasiduoda išnykimui, neverta, kad ji gyvuotų. Mūsų gi tauta šimtmečius kovojusi už laisvę ir dabar atgavusi nepriklausomybę tuo labiausiai privalo sujungti visas savo jėgas ir žengti į geresnę ateitį. O tai atsieksime tikrai per mokyklą.

Remkime Šv. Pranciškaus seseris vienuoles-mokytojas, kurios rengia mūsų mokykloms mokytojas, nes tikrai per mokslą, šviesą ir tiesą pasieksime šviesesnę ateitį.

K. J. Krušinskas, Fed. Sekr.

—o—

Bažnytiniai Chorai Atsiliepkite.

—o—

Jei chorai ir jų vedėjai ras reikalingu prisidėti prie leidinio, tai prašau suteikti iki 1 gruodžio galutiną atsakymą ir žemiau nurodytas taisykles išpildyti.

Dalykas štai koks. Sugalvojau išleisti, su Jūsų pagalba, bažnytinių chorų Almanachą. Tas leidinys turi talpinti visus esamus ir buvusius bažnytinius chorus, kurie gyvavo lietuvių kolonijose Amerikoje. Vardą tam leidiniui nustačiau "Amerikos Lietuvių Bažnytiniai Chorai."

Nemanau, kad chorai ir jų vedėjai būtų priešingi tokiam leidiniui, nes, kol kas, mes čia Amerikoje neturime jokio almanacho, su kurio pagalba galėtume vieni su kitais koresponduoti. Be to, chorų organizatoriams bus lengviau pritraukti choristai, nes kiekvienam yra galimybė pasireikšti ne tik paveiksle, bet ir vardu, pavarde.

Nenoriu dabar plačiau aiškinti paselkmių to "užsimojimo," bet esu tikras, kad šį rudenį prasidės taip sakant "revoliucija." To aš ir trokštu, nes chorai lyg ir apmirę. Reikia išnaujo organizuotis—didinti chorus, nes didžiausias choras gaus premiją.

"A. L. B. Ch." noriu sekantiems metams išleisti, todėl skubėkite man suteikti pritarimo—sutikimo žodį ir atsakyti į sekančius klausimus.

1) Kada choras įsteigtas? (Įsteigėjo vardas, pavardė).

2) Kokius kitus chorus jis užvaduoja (Vyčių, blai-vybės ar kitų)?

3) Jo repertuaras bažnytinis, pasaulinis?

4) Kiek per metus surengiama vakarų-koncertų: bažnytinių ir pasaulinių?

5) Kas vedėjas ir jo profesija?

6) Kokių kompozitorių veikalai: mišios, giesmės, kantatos, oratorijos, dainos, operetės, operų ištraukos etc.?

7) Kas numatoma ateity—koncertai, vaidinimai etc.?

8) Choro bendras skaičius ir kiek išpuola sopranams, altams, tenorams, bosams?

9) Kiek solo dainininkų?

10) Kiek vedusių ir nevedusių?

Maždaug, "dešimts atsakymų," kuriuos prašau galutinai atsakyti iki 1 gruodžio dienos. Lauksiu žinių anksčiau, nes tikiuosi, kad gerb. chorų vedėjai pasistengs tą padaryti. Ir be to, malonėkite parašyti po straipsnelį iš choro gyvenimo arba šiaip iš muzikos darbuotės. Prašau parašyti tiek, kiek Jūs išgalėsite. Kas bus talpinama, pranešiu.

Tai dar ne viskas. Toliau. Prisiųskite choro fotografiją ir vedėjo. Iš fotografijos padaryti klišę reikalinga keletas dolerių, todėl aš prašau chorų asignuoti tam reikalui 5 dolerius, už kuriuos jums sugrąžinsiu tą klišę ir fotografiją. Klišę bus atvirutės didumo, kuria jūs galėsite visados naudotis. Jeigu kas turite tokią klišę ir nemanote choro perorganizuoti, tuomet prisiųskite seną.

Vedėjai už savo klišę primoka 3 dolerius. Prašau po savo paveikslu padėti vardą pavardę, gimimo vietą ir nuolatinį adresą.

Chorai taip pat pažymėkite visu pirmą valdybą ir choro narius, suskirstant į balsus: sopr., alt., ten., basas. Laikykites abėcėlės taisyklių, t. y. keno pavardę prasi-deda raide A, bus pirmutinė, o keno Ž—paskutinė. Tokioje tvarkoje bus talpinama chorų pavadinimai. Pavyz. Amsterdamas pirmiau negu Ansonia. K. L. M. N. Po A, pirmiau M, o paskiau N. Tos taisyklės prašau prisilaikyti užrašant pavardes, kompozitorius ir t.t.

Choro valdybos adresas yra būtinas, todėl paduokite bažnyčios adresą.

Trumpai suglaudus, bus tuo tarpu viskas. Jei kas suteiks patarimą arba užmiršimą ko nors, būsiu dėkingas, jei nepatingėsite parašyti "Draugo" Redakcijos adresu: A. Vanagaitis, care of "Draugas" 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Kas norės talpinti paveikslus k. t. chorų organizatorių ar jų rėmėjų, tai tik už atskirą mokesnį. Knygynų ir gaidų krautuvių apgarsinimas kainuos už visą puslapį 50 dol., pusė 25 ir ketvirta dalis 13. Užsisakykite iš anksto.

A. Vanagaitis.

Rašo Kun. Dr. J. Navickas,
Liet. Vyčių Centro Dvasios Vadas.

KAME MANO GYVENIMO LAIMĖ?

Teisingumas.

“Taigi visa, ko jūs norite, kad žmonės jums darytų, ir jūs jiems darykite” (Mat. 7, 13).

Antroji pagrindinių dorybių, kuri randa savo pamato valioje, yra teisingumas. Šitoji dorybė verčia atiduoti kitam, kas jam priklauso. Bet kas kitam priklauso?—Kitam priklauso tai, ką teisė jam pripažįsta jo nuosavybe esant. (Teisė, teismas, tiesa, teisingumas, etc.). Teisingumas, tokiu būdu, yra klusnumas teisei (obedience to law) mūsų visuose visuomeniniuose santykiuose. Teisingas žmogus, reiškia, yra tas, kuris pildo įstatymus. (A just man is a law-abiding man). Teismas gi yra vieta, kame žmogų priverčia tuos įstatymus pildyti (law enforcing court) visuomenės naudai (for the general good of the commonwealth). Ir šitoks aplamas teisingumas yra vadinamas įstatymo teisingumas (a legal justice).

Kuris užlaiko įstatymus, vadinasi geras pilietis (a good citizen). Jisai dar negalima pavadinti tėvynainis (a patriotic citizen), nes tėvynainis daug daugiau teikia tėvynei negu vien šalies įstatymų yra pildymas. Jisai dar negalima pavadinti nė geru žmogum. Tiesa, jisai gali būti ir labai geras žmogus, bet geras pilietis kartu gali būti ir blogas žmogus, nes jisai gali laužyti tekius įstatymus, kurių valstybės teismuose nerasi. Antra, geras žmogus yra ir savo širdyje, bet valstybės teismas žmogaus širdies dalykų nesprenžia. Tikrai teisingas žmogus yra tik tai tas, kuris užlaiko visus—Dievo ir žmogaus—įstatymus. Šv. Lukas Evangelistas, kalbėdamas apie šv. Jono Krikštytojo tėvus Zakariją bei Elzbieta, sako, kad “juodu abu buvo teisūs Dievo akyvaizdoje” ir pažymi kodėl, nes “vaikščiojo nepeiktinai visuose Viešpaties įsakymuose ir įstatymuose” (Luk. 1, 6). Prasikaltėlis sakoma yra “išteisintas.” Reiškia, kad jisai buvo sulaužęs kokį nors įstatymą—prasikalto, bet prasikaltimas jam atleistas tartum jisai visumet būtų buvęs teisingas. Šitas teisingumas yra bendras visoms kitoms dorybėms.

Mes gi kalbame apie tą vien teisingumo dorybę, kuri verčia žmogų atiduoti kiekvienam, kas jam priklauso. Pirmutinė visų protinių esybių yra Viešpats Dievas. Jam priklauso mūsų pilnas klusnumas Jojo visiems įstatymams. Bet šitas klusnumas liečia tikybės dorybę, apie kurią mes pakalbėsime vėliau. Dabar mes vien kalbame apie teisingumą mūsų santykiuose su žmonėmis. Einant šituo teisingumu mes privalome atiduoti kiekvienam žmogui kas jam priklauso. Šitas teisingumas galima padalinti net į keleta dalių: skirstomasis ir atsiteisiamasis, kuris dar padalinamas į mainymo ir grąžinimo teisingumą.

Skirstomasis teisingumas (distributive justice) priklauso valstybės vadams, kurie teikia krašto piliečiams dovanas ar bausmę, einant jų užsitarnavimu. Lygiai organizacijos seimas pakelia į garbės narius užsitarnavusį asmenį. Čia reikia atminti pamatinę įgimta teisė, kurią Bažnyčia ir Valstybė savotišku būdu taiko gyvenimui. Bažnyčios tosios teisės pritaikymas šitaip skamba: turtuoliai nėra valdomųjų turtų savininkai, bet tik tai jų tvarkytojai; visa, ką turtuoliai turi viršaus to, kas jiems yra reikalinga ištaigingam gyvenimui, priklauso vargdieniams (the rich are not the owners, but the keepers of the property that belongs to the poor). Valstybė gi savaip tvarko turtų perviršį: visų bankų ar apdraudimo bendrovių ir t.t. perviršis turi būti atiduodamas valstybei, kuri išlaiko įvairias švietimo ar gailėstingumo įstaigas (the surplus must go to the Government). Šituo tai dėsniu buvo tvarkoma ir Žemės Reforma Lietuvoje.

Prasilenkimas su teisingumu yra vadinamas “favorizmas,” pavyzdžiui, jeigu vyčių kuopa ruošia svaidinio ratelį ir vyriausis kuopos išrinktas tvarkytojas parenka savo draugus, apleisdamas kuopoje esamus tikruosius žaidikus, tai ir bus favorizmas.

Atsiteisiamasis teisingumas (corrective justice) kaip tik ir yra vienas viršiausių dorybių, apie kurią mes ir kalbame.—Pirmutinė šito teisingumo ypatybė yra vadinama mainymo teisingumas (commutative justice). Jisai galima išreikšti lotynų posakiu “do ut des”—aš tau duodu, kad tu ir man duotum. Vienu žodžiu tai yra mainymas, sulygimas, kontraktas. Pirkti-parduoti; skolinti (lend and borrow), dirbti ir už darbą atmokėti—šitos visos pertraktacijos yra mainymo teisingumo rybose. Kuomet kas duoda ką nors veltui, tuomet nėra mainymas, bet dovana arba auka. Ir todėl čia nėra teisingumo dorybės, bet tik tai duosnumas ar gailėstingumas.

Antroji atsiteisiamojo teisingumo ypatybė yra vadinama—grąžinimo teisingumas (restitutive

justice). Kuomet žmogus, nesiklausęs, paima svetimą daiktą arba tiesiog pavagia, tuomet yra vagystė arba išplėšimas, jeigu vartojama jėga. Vogtas daiktas būtinai reikia gražinti—gražinimo teisingumas! Kuomet šitas teisingumas atsiduria teisme, mes ir turime įstatymo teisingumą (legal justice). Šiuodviejų teisingumų skirtumas yra štai kame: pavyzdžiui, mūsų ponui Centro Sekretoriui nigeris pavagia automobilį, jį parduoda ir pinigus praleidžia. Už vagystę p. Sekretorius patraukia jį teisman. Kadangi jisai neturi iš ko sugražinti skriaudos, teisėjas pasiunčia jį porai mėnesių kalėjiman. Tokia čia bus mūsų p. Sekretoriui ir nauda, kad nigeris pasėdės du mėnesiu kalėjime! Bet automobiliaus jau nėra—įstatymo teisingumas. Bet kuomet vogtas daiktas sugražinamas—atsiteisiamasis teisingumas.

Kalbėdami apie teisingumą, mes turime neužmiršti, kad mes esame Kristaus pasekėjai—žmonės katalikai. Krikšto Sakramentas suteikia žmogui antprigimtinių dorybių, būtent tikėjimą, viltį ir gailestingumą arba meilę, kurių dėsniais žmogus privalo tvarkyti savo gyvenimą. Todėl kataliko žmogaus gyvenime teisingumas eina išvien su gailestingumu. Šv. Paulius Apaštalas aiškiai kalba apie tos meilės arba gailestingumo reikalingumą ir vertę žmogaus kataliko gyvenime. Jisai sako: “Jei aš kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš būčiau kaip žvangas varis ir skambančios kanklės. Jei turėčiau pranašystės dovaną, žinočiau visas paslaptis ir visokį mokslą; jei turėčiau visą tikėjimą, taip kad galėčiau perkelti kalnus, neturėčiau gi meilės, aš esu niekas. Jei išdalinčiau visą savo lobį beturčiams valgydinti ir jei išduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės, nieko man nepadeda. Meilė yra kantri, maloninga. Meilė nepavydi, nesielgia sauvalingai, nesipučia. Ji yra nesididžiuojanti; neieško kas jos yra, nesuserzina, neįtaria piktume; nesidžiaugia neteisybe, džiaugiasi gi tiesa; visa nukenčia, visa tiki, visako viliasi, visa pakelia.” (1 Kor. 13, 1-7).

Tarp teisingumo ir gailestingumo skirtumas yra tame, kad teisingumas reikalauja tai, ką žmogus turi daryti; gailestingumas gi—ką žmogus turėtų daryti, pavyzdžiui, miestas yra suruošęs vaju naujam lignonbučiui statyti. Jūs galite tą vaju paremti—gražus gailestingumo darbas; bet jo neremdami, jokiū būdu neprasikal-site. Jeigu gi jūsų parapija stato naują bažnyčią ar mokyklą ir jūs to darbo finansiniai neremtumėte, jūs prasikalstate prieš teisingumą. Arba, serga lignonis ir kviečiamas klebonas neitų, jisai mirtinai prasikalstų prieš teisingumą. Bet

jeigu kunigas šiaip jau kviečiamas pas lignonį, kuris nepriklauso prie to kunigo parapijos, jisai neidamas—neprasikalsta, nors iš gailestingumo jisai turėtų nueiti. Šitas pavyzdys geras tiktai teorijoje, praktikoje jisai greičiausia niekumet nepasitaikė, nes dar nebuvo girdėti, kad koks nors kunigas, šaukiamas pas kokį nebūtų lignonį, būtų nėjęs. Reiškia, gailestingumas nėra kokio nors kontrakto padaras ir todėl nėra jokia atsakomybe varžomas.

Atžagariai su teisingumu: čia vedamos knygos, siunčiamos bilos, tąsomasi po teismus; čia knygvedžių (bookkeepers) ir advokatų (lawyers) kasdieninė duona! “So far, so good!” sako anglai. Bet Kristaus Evangelija skelbia ką kitą. Kartais tasai pat gailestingumas virsta paprasčiausiu teisingumu. Katalikas žmogus tokiaime atvejūje, prasilenkdamas su gailestingumu, mirtinai prasikalsta prieš teisingumą; pavyzdžiui, jeigu tamsta, žiemos metu radęs pas savo namus sušalusį žmogų, nepaimtumei jo į savo namus priglausti ir atgaivinti, prasikalstumei mirtinai prieš gailestingumą. Panašiai, lengvai galėdamas išgelbėt skęstantį žmogų arba nepadėtumei gesinti degančius namus, kuomet tai visa lengva padaryti—mirtinas prasikaltimas prieš gailestingumą!

Grynas teisingumas tėra vien tiktai kontrakto sekmė (the issue of a contract). Tasai kontraktas yra dvejopas: teisingas ir neteisingas arba vienpusis, kaip ir teisingumas kad yra dvejopas: mainymo ir gražinimo. Teisingas kontraktas duoda pradžių mainymo teisingumui. Lotynai sako: “homo homini lupus est”—žmogus žmogui yra vilku. Šitą žmonių nedraugiškumo mintį savaip išvadžioja anglų filosofas Hobbes. Jisai sako, kad žmogaus prigimtis yra tokia, jog jisai pirmu kartu sutikęs kitą žmogų žiūrėtų į jį kaip į savo priešą ir todėl jį nužudytų arba pavergtų. Gal taip ir būtų jeigu žmonės atskirai vienas nuo kito gyventų, tartum perlai kevaluose. Bet žmogus yra gimęs iš vyro bei moteriškės, auga savo brolių-sesučių tarpe. Jisai yra gimęs iš meilės ir meilėje auklėjamas, žinoma ne be piktumo ar keršto, nes šiame pasaulyje tobulų žmonių nėra. Iš šitos bendros dalykų padėties ir iškyla įvairūs santykiai bei kontraktai.

Teisingas kontraktas yra randamas tarp darbdavio bei darbininko, skolintojo bei skolininko, teikėjo bei naudotojo, pardavėjo bei pirkėjo ir t.t. Sakysime, štai tamstos vestuvės. Jūsų duonkepėsi atsiunčia tamstai puikų ragaišį (a cake). Būtų juokų, kad mėnesio pabaigoj jisai tamstai prisiųstų bilą! Jisai bilos, be abejo, neprisiųs, bet tamstos mandagumas reikalauja jam nors

DR. KAZYS PAKŠTAS.

Jis ir Dr. Al. M. Račkus buvo pirmutiniai "Vyties" redaktoriai. Dr. Pakštas buvo Tautos Fondo sekretoriumi; Friburge, Šveicarijoj baigė aukštus mokslus gaudamas daktarata. Grįžęs Amerikon redagavo "Darbininką," paskui "Draugą." Paskutiniu laiku važinėjosi vakarinėse valstijose studijuodamas savo specialybėj ir, prie progos, reklamuodamas Lietuvos vardą. Spalių 10 d. su žmona išvažiavo tėvynėn, profesoriauti Lietuvos universitete. Linkime gerb. daktarui pasisekimo jo mėgiamame užsiėmime ir tikimės, kad jis mūsų neužmirš ir ateityj.

kuo atsilyginti: ir toliau jo keptuvėje reikia duona pirkti.

Kontraktas tarp darbdavio ir darbininko:—darbdavys turi būtinai ne tiktai apmokėti samdininką, bet jam duoti dirbti tokiose aplinkybėse, kuriose jo sveikata nenukentėtų. Jeigu darbdavys iščiulpia iš darbininko naudą jo prakaitu ir krauju, jam neteikdamas pilno atlyginimo, jįsai mirtinai prasikalsta prieš teisingumą.

Lygiai ir darbininkas, jeigu jisai neatlieka savo darbo tinkamai, gaišta laiką veltui praleisdamas—jo yra tolygus prasikaltimas. Jeigu per jo kaltę kas sugenda, turi būti pravestas atatin-kamas ištyrimas ir teikiamas atlyginimas. Kartais pasitaiko, kad darbininkai pasiima iš dirbtuvės įvairių, nors ir mažos vertės daiktų. Jeigu kiekvienas darbininkas taip darytų, tai greitu laiku toje dirbtuvėje teliktų sienos ir stogas. Reikia atminti, kad mūsų laikais verda aršiausia kova tarp Darbo ir Kapitalo (Labor and Capital). Ir iki kol šalia teisingumo neatsirems visa santykių eiga Kristaus Evangelijos pamatais, laimingos išeities jokiū būdu negalima laukti.

Skolintojo bei skolininko kontraktas:—kuomet žmogui pinigų reikia, jisa už paskolą žada didžiausius nuošimčius. Bet terminui atėjus, ir

viena ir kita sunkiai skolintojas išgauna. Man pasakojo apie vieną turtingą žmogų, kuris kiekvieno, kas tik pas jį prašydavo paskolos, klausdavo: "o kada tu man atiduosi?"—"Už mėnesio, antro tai tikrai atiducsiu," atsakydavo kaip paprastai paskolos ieškas žmogus. "Na, tai gerai, gerai—palauk mėnesį, antrą, tai savo turėsi!" Skolininkas, kuris skolų negražina, vengia savo skolintojo net gatvėje sutikti—mirtinai prasikalsta prieš teisingumą.

Bet lygiai ir skolintojas, suprasdamas skolininko kartais teisingai vargingą padėtį, jam grašina. plėšia šlovę, taso po teismus—irgi mirtinai prasikalsta. Toksai žmogus yra panašus Shakespearo nupieštam žydo Shylock'o tipui, arba dar tiksliau tam tarnui, apie kurį Išganytojas kalba šv. Evangelijoje (Mat. 18, 23-35), kad vienas tarnas išsisukęs iš savo skolininko, kuriam buvo skolingas apie \$80,000, negailestingai vargino savo skolininką iki kol iš jo atsiėmė \$20 savo skolos.

Kontraktas teikėjo ir naudotojo:—kuomet namu savininkas išnuomuoja namus arba kuomet keliauninkai vartoja tramvajus ar traukinius—yra kontraktas teikėjo ir naudotojo. Jeigu nuomininkai arba keliauninkai naikintų kokiū nors būdu svetimą nuosavybę, jie prasikalsta prieš teisingumą. Panašiai namų savininkai ir važiuotės kompanijų valdybos už imamą pinigą turi teikti atatinamus patogumus.

Pardavėjo bei pirkėjo kontraktas:—pardavėjas turi visumet duoti atatinamą prekę—josios mastą bei saiką—už pinigą. Lygiai ir pirkėjai—bilų nemokėjimas; kuomet imama "ant knygučių," pajamų iš knygutės ištrinimas. Man pačiam teko pažinti keletas tokių biznierių, kurie subankrutino vien tiktai ačiū jų pirkėjų neteisingumui. Jų visų yra bendras prasikaltimas prieš teisingumą.

Kadangi šituose visuose atvėjuose yra tikrasis kontraktas, todėl jisai turi būti abiejų pusių pildomas. Jeigu viena pusė kontrakto neišlaiko, kita—irgi yra liusa nuo jo pildymo. Negalima tas pat pasakyti apie netikrąjį kontraktą. Čia gražinimas yra visumet būtinai.

Kontraktas vadinasi nepilnas arba vienpusis, kadangi jį sudaro tiktai vienas asmuo, kito nesiklausęs. Šitokis kontraktas kasdieninėje kalboje vadinasi—vagystė. Žmogus, pavogdamas svetimą daiktą, sudaro neteisingą (nelegalų) vienpusį kontraktą, kurio sėkmė yra ta, kad vagis turi svetimą daiktą būtinai sugrąžinti. Štai ir yra antroji teisingumo rūšis—grąžinimo teisingumas.

Šitoji grąžinimo ypatybė išskiria teisingumą iš visų kitų dorybių. Teologijoje toksai prasikaltimas vadinasi "peccatum caudatum"—nuodėmė

su uodega. Toji uodega kaip tik ir yra svetimo daikto gražinimas. Jeigu gražinimo teisingumas papuola teisman, tuomet vadinasi įstatymo teisingumas, kadangi prasikaltėlis sulaužė 7 Viešpaties Dievo įsakymą—“nevok!” Teisėjas paprastai įsako skriaudą sugražinti ir prasikaltėlį dar kartais nubaudžia finansine mokestimi (a fine) arba kalėjimu taip sakant “rei publicae causa”—visuomenės naudai (for the good of the commonwealth) ta prasme, kad atbaidytų prasikaltėlį nuo tolimesnių plėšimų.

Gražinimo teisingumas liečia ne vien žmogaus turtą, bet taipogi ir jo gerą vardą arba šlovę—8 Viešpaties Dievo įsakymas: “nekalbėk netiesiai prieš savo artimą.” Prieš savo artimą galima prasikalsti ketveriopu būdu, būtent: asmens įžeidimu, apkalbėjimu, pilnu šlovės nuplėšimu ir melu.

Asmens įžeidimu—užkalbinti žmogų nemandagiu žodžiu, jį paniekinti, įžeisti—tai nėra nemandagumas, bet biaurus neteisingumas! (down-right injustice). Jaunimo tarpe yra įprotys vienas kitą pravardžiuoti (to give a nickname). Jeigu toji pravardė asmens garbės neužgauna, nėra nieko blogo. Šituose visuose atvėjuose kaltininkas turi atsiprašyti to asmens, kurį jisai įžeidė (he must absolutely offer an apology), ir tai prie tų asmenų, kurie tą įžeidimą girdėjo.

Apkalbėjimas (a detraction) — kiekvienas žmogus turi pilną teisę naudotis savo geru vardu. Kuomet vienas asmuo atpasakoja kito negerus darbus, jisai tą žmogų apkalba. Bet kaip dabar tas prasikaltimas pataisyti? Sumušto stiklo—nesulipinsi. Negalima piktas užginti ir meluoti. Čia tegalimas tiktai dalinas atlyginimas—prie progos ką nors gera tarti apie tą patį žmogų.

Šlovės nuplėšimas (a calumny) yra tuomet, kada vienas ant kito pripasakoja neteisingų ir nebūtų daiktų. Tai yra didelis prasikaltimas. Ir čia jau nėra kitos išeities, kaip tik netiesą atšaukti ir tai prieš visus, kuriems ta visa buvo kalbama. Lotynų kalboje yra viena labai graži taisyklė šiems visiems atvėjams tinkanti; “aut bene aut nihil”—apie kitus kalbėti gera arba nieko. “Mažai kalbėsi—nesigailėsi.” Ir anglai sako—“silence is gold.”

Melavimas (telling lies)—jeigu tamstą kas klaustų prie kokios partijos priklausai ir patsai, būdamas demokratu, sakytumėis esąs republikonas, mažai arba visai neprasikalstum prieš teisingumą; iš tiesų, tamstai nereiktų to asmens atsiprašinėti arba kokio nors atlyginimo teikti. Arba sakysim—ateina žmogus į mėsinyčą (a butcher shop) ir atneša 6 pastipusias kates. Dėdamas ant stalo ir sako: “štai pustuzinis toms mažukėms dešrutėms prikimšti; kitą tuziną rytoj

atnešiu!” Iškirsti mėsininkui tokį šposą, kada yra pilna krautuvė žmonių—nėra juokai! Kaip žmonės tuomet jaustųsi, manydami, kad jų perkami “hot dogs” arba kaip Naujoje Anglijoje vadina “hot dawgs” yra iš pastipusių kačių padaryti. Jeigu toks šposas duotų neigiamų pasekmių—žmogus būtų kaltas prieš teisingumą. Tikras melas yra vien tuomet, kada žmogus teieško savo tikslų, kitų šlovę beskriausdamas. Toki asmens yra Dievo ir žmonių nekenčiami. Tai yra biauriausias dorinio supuvimo simptomai!

Kaip išmanymo, taip ir teisingumo dorybė yra nedalijama žmogaus būdo dalis. Teisingo žmogaus sąžinė yra jautri visuose jo santykiuose su kitais žmonėmis. Didžiausias graikų filosofas Aristotelis sako, kad “nė Vakarinė, nė Aušrinė nėra taip stebėtina prakilni, kaip teisingumas.” Jeigu mes tikrai norime, kad teisingumas viešpatautų mūsų tarpe, sekime Išganytojaus patarimą: “Taigi visa, ko jūs norite, kad žmonės jums darytų, ir jūs jiems darykite.” (Mat. 7, 15).

Pasirūžimai: 1. Savo santykiuose su draugais mes privalome vengti visokių favorizmų. 2. Savo gyvenime mes turime visumet vaduotis gailėstingumu, ne teisingumu. 3. Iš darbdavio reikalauti gero užmokesnio, turime savo darbą teisingai atlikti. Darbdavys būtina turi teikti darbininkams geras ir sveikas sąlygas darbas dirbti. 4. Pratinkimės niekumet iš kitų neskolinti, bet turėkime savo pinigų banke. Tas labai lengva, kuomet pinigas veltui nemėtomas, bet saugiai banke įdėtas. Jeigu bus mums lemta skolinti, laikykime savo viršiausia pareiga skolą kuogreičiausia gražinti, atmindami žmonių posakį “skola ne žaizda—neužgis!” 5. Nenaikinkime svetimo turto—ar tai būtų privatinis turtas ar valstybinis, ne svarbu. Atminkime, kieno toji skriauda nebūtų, jinai reikia gražinti. 6. Meskime paprotį “ant bargo” pirkti kokioje nors krautuvėje. Pinigų neturi—nepirk! Jeigu pirkliai, gaudydami pirkėjus, parduoda “ant knygutės,” tekaltina save; jeigu pardavėjas dirba kooperacijos įstaiigoje, jisai atsako savo turtu už panašų nuostolį. 7. Nemeluokime nė mažiausiam atvėjuje; gerbkime kiekvieną žmogų, jo neužgaudami jokių žodžiu ar jam klausant ar jo nėsant. Laikykimės taisyklės—“kalbėti apie kitą žmogų gera arba nesakyti nieko!”

Pavydas visada gimsta su meile, bet ne visada miršta su ja.
La Rochefoucauld.

Darbas platus kaip žemė, turi savo viršūnę danguje.
Carlyle.

Tam visur saugu kurs teisingume gyvena.

Epictetus.

Pastabos ir Apžvalga

Neišnaudojam gana. Atėjus rudenii prasi-
deda vakarų sezonas. Vakarų rengiama visokių.
Vieni jų surengimui reikalauja daugiau laiko ir
jėgų, kiti mažiau. Gal daugiausia laiko ir jėgų
suėda prisirengimas prie vaidinimo kokio nema-
žo, įspūdingo veikalo. Ir dažnai, po tiek darbo,
tik vieną kartą tevaidinama tas veiklas. Kar-
tais, bet tai retai, pakartojama vaidinimas kitoj
kolonijoj. Neišnaudojama jėgos ir proga pilnai.

Ar ne tikslesnis būtų darbas jei kiekviena
kuopa, kuri gali, išmokyti vienam sezonui kokį
vieną gerą veikala, jei pakaktinai jėgų turi tai
daugiausia du veikalu, ir atvaidinus savo koloni-
joj, susitartų su kaimyninėmis kuopomis viena
kitai rengiamuose vakaruose kartoti to paties
veikalo vaidinimą. Vaidilos parodys savo artis-
tines jėgas didesnei mūsų visuomenės daliai, be-
kartojant įvairiose kolonijose veiklas bus gerai
išmoktas ir su geresniu vaidinimu pritrauktume
skaitlingesnės publikos, pripratintume labiau
mūsų vakarus lankyti ir kuopos daugiau pelnytų
pinigiškai.

Tokis dalykas matyt norima vykdyti, kai-
kurių kuopų mėginta, bet nėra pakaktinai sutar-
rimo. Gal tam reikėtų kokios nors centralinės
kontrolės komisijos apskričiuose, ar gal būtų ga-
lima kitokį projektą išdirbti, bet dalykas turi
užtektinai svarbos, kad apie jį pasvarstytume.
Svarstykime jį susirinkimuose, gvildenkime jį
savo organe "Vytyje."

"Vytytis" Vilnijai. Ši mėnesį visa mūsų tauta
pamini liūdnas sukaktuves: netekimą mūsų tėvy-
nės sostinės Vilniaus su trečdaliu mūsų tėvynės
žemės. Mes galime neapykanta persiimti ir plū-
sti žiauriuosius grobuonis lenkus už jų neteisybes,
baisias skriaudas darytas ir daromas mūsų tė-
vynei, visai tautai; už persekiojimą, kankinimą
mūsų tėvynainių pavergtoj Lietuvoj, bet be darbo
mažą ko atsieksime.

Gedulio, spalio 9 d., paminėjime ir aukojime
prisidėjome prie plačiosios visuomenės. Bet mes,
beto, galime ypatingu būdu prisidėti prie Vilnijos
vadavimo. Sumanymas buvo iškeltas gerb. kun.
Dr. Ig. Česaičio, "Vytytis" Nr. 5 (172), dar jam
esant Centro dvasios vadu. Štai straipsnelis ku-
riame iškėlė sumanymą:

"Pereitame "Vytytis" numeryje atsiliepė į
mumis Vilnijos Sesutė savo graudžiomis ir po-
etingomis eilutėmis "Ten kur..."

"Šiuo keliu sumanymą steigti "Vytytis Vilni-
jai" fondą. Mūsų jaunieji broliai ir sesutės
Vilnijoje lenkų ūjami, persekiojami, nuo Didžio-
sios ir M. Lietuvos brolių atkiršti. Juos mąsina,
interesuoja išėivijos jaunuomenės gyvenimas.
"Sesutė" prašo prisiūsti jai "Vytyti," gi šimtai Vil-

nijos jaunimo norėtų su mumis susipažinti, prie-
telybės ryšius sumegzti. Kodel mes negalėtume
jiems ištiesti draugiškos rankos? Siūskime au-
kas į "Vytytis" administraciją, kuri sulyg įplau-
kiamų aukų tuojaus pasiūs mūsų organą Vilniaus
jaunuomenės organizacijoms. Šaukiu visus tal-
kon. "Vytytis" Vilnijai" teskamba plačiai po visas
mūsų kuopas!

Kun. I. Česaitis.

"P. S. Užgavėnių antradieny, prieš einant
blynų valgyti, Mt. Carmel, Pa., padarėme tam
fondui pradžia, paaukoję: kun. Dr. V. Bartuška
—\$2.00; kun. L. Vaiciekauskas—\$2.00; kun. I.
Česaitis—\$2.00."

Ligi šiol tas dalykas ant vietos ir stovėjo. O
jis yra remtinas visų mūsų tėvynainių, o ypač
vyčių. Lai vilniečiai pamato mūsų darbus tautos
labui, mūsų sielavimasi už jų atvadavimą iš žiau-
rios ir skaudžios lenkų vergijos. Tas palengvins
jų kentėjimus, paskatins, ūpo priduos tęsti savo
darbą iki pat galo kai laisvė prašvis, paliuosuos
juos.

Kuopos, nariai, darbuotojai-os, atkreipkite sa-
vo domesį į šį taip svarbų reikalą ir rimtai vy-
kinkime jį gyveniman. Auka menka, nenu-
skriaus mūsų, o naudą didelę padarysite savo
tėvynei. Kas bus pirmutiniai!

Remkime save. Mūsų organizacija turi savo
spaustuvę. Joje spausdinamas yra mūsų orga-
nas. Bet jos visas uždarbis gaunamas iš kitų
darbų ten spausdinamų. Ir visokie žmonės atneša
jai įvairių darbų ir yra patenkinti. Jeigu kiti
žmonės duoda savo darbus Vyčių spausstuvei at-
likti, tai patiems vyčiams juk labiau reikėtų savo
spaustuvę paremti, visus savo spausdinimo darbus
priduoti, kad ir tolimų kolonijų prisiūsti, savo
organizacijos spausstuvei. Labiau augsime, jei
laikysimės obalsio "savi pas savuosius."

Rytų biznieriiai organizuojasi. Spalių mėn.
pradžioj pasirodė naujas laikraštukas, "Žinios,"
leidžiamas Amerikos Lietuvių Vaizbos Buto. Jis
yra dvidešimts puslapių, be ypatingų viršelių,
truputį mažesnio formato negu "Vytytis." Jis yra
organas to Amerikos Lietuvių Vaizbos Buto
(Lithuanian American Chamber of Commerce of
Mass.) ir beveik išimtinai tos organizacijos ir
jos narių naudai pašvęstas. Bet organizacija
turi platesnį tikslą negu vien savo narių labą.
Įžanginiame straipsnyje šitaip apibudina organi-
zacijos tikslą:

"Štai sumanyta Bostoniečių tarpe sutverti
tokia organizacija ir rimtai sutvarkyti veikimą,
su tikslu prigelbėti patiems vertelgoms, pramo-
nininkams ir profesionalams, paskleisti apšvietą
tarpe saviškių, ir pagaliaus paremti Lietuvos
žmones ir valdžią ne aukomis, bet konstruktyve
komercija."

Centras yra Bostone.

: SPORTAS :

ATHLETICS.

Viewing the future.—Necessities.—Prospects.

During the past few years the sport and athletic section of the Knights of Lithuania of the Chicago District has progressed immensely. The strides that the Chicago District has made in sport are to be credited chiefly to its successful baseball teams. The spirit of competition and the love of fair play has brought out the best that is in the teams. The clean sportsmanship and the prowessness of the players has drawn considerable attention, with favorable press comments in several instances.

The largest number of the Knights of Lithuania baseball players are assembled in the Chicago District Baseball League. The League comprises eight teams with a total of over one hundred and sixty (160) registered players. The 1925 baseball season has been one of the league's most successful seasons.

This season's success should tempt the league to enlarge its scope of activity and take up other branches of sport, such as: football, basketball, soccer, track, etc. Strictly speaking, basketball, if attempted, may not be an entirely new venture. Some time ago there existed several basketball teams in the Chicago District. The real cause for their failure has never been definitely ascertained, and it is probable that the teams were unable to progress by being handicapped with the lack of necessary training quarters. Steps should be taken by the Chicago District to start a building fund. A building and an athletic field are absolutely necessary. There is no need of going into a lengthy discussion to explain why a building and a field are necessary. The reason is obvious to any one who has observed the activities of the Chicago District for the past few years.

We should get out of the narrow single event, and take up a variety of sports and athletics. There is no doubt that the Chicago District has good athletes who could represent the Knights of Lithuania in city, state or national athletic tournaments. This district has the necessary power and material to achieve. The chief thing that is needed is ambition, because ambition is an essential factor for success, achievement, and it is the source of interest, which in turn gives pep and energy to achieve.

Originally, the Chicago District League was organized as the Knights of Lithuania Chicago District Athletic Association. Rumors have passed around that steps have been taken to revive the association. All that is needed to make the association a successful one is a group of anxious, energetic, ambitious athletes, such as there are now in the Chicago District league. The livelihood, growth and success of this association is of great importance to our organization. Thru the athletic activities of the association, our organization will make more rapid progress in athletics. We should always be ready to give assistance to the association when called for it.

The Chicago District K. of L. Athletic Association should not be limited only to the task of developing athletes to represent us in the various athletic tournaments. Similar athletic associations ought to be organized in each district where chapters of our organization exist. With numerous such associations producing competent athletes, the Knights of Lithuania could then stage their own inter-association tournaments. During our annual conventions it would be very appropriate to see not only how far we have progressed as an idealistic organization, but also what has been accomplished in athletic matters, what athletes we have developed. And it may be pos-

sible that in the near future, we may compete with our Lithuanian brethren overseas to determine the superiority in physical agility.

Simon V. Žibas.

L. VYČIŲ CHICAGOS APSKRITIES SVAIDININKŲ VEIKIMAS.

Bankietas Svaidininkus Pagerbti.

L. Vyčių Chicago Apskritis rengia bankietą trečiaadienyj, spalį (October) 21 d., 8 val. vakare, šv. Jurgio parap. svetainėje, 32-ras Place ir Auburn Ave., Chicago, Ill., pagerbimui šio apskrities svaidininkų (baseballininkų) užbaigiant svaidininkystės sezoną. Vakariene netik bus gardi, bet ir šilta. Programa bus ivairi: dainos, muzika, spyčiukai, pasižymėjusiems svaidininkams dovanos išdalinamos.

Ta "karšta vakariene" bus specialiai užsakyta restorane, taigi rengimo komisijai reikės iš anksto žinoti, kiek asmenų dalyvaus bankiete. Kurie gavo pakvietimo atvirutes, tai jomis galės užsisakyti vietas. Jei kurie negavote atviručių, arba draugai-ės nori dalyvauti tame bankiete, tai gali užsisakyti vietą telefonu pas K of L Press, Lafayette 6298, arba pas komisiją V. Rūkštali, Republic 3940. Galite ir laiškeliu parašyti.

Kuriems tik aplinkybės daleidžia, neatsilikit nuo dalyvavimo tame bankiete.

Koresp.

* * *

Waukegan, 7; North Side, 4.

North Side nukeliavusi į Waukegan su maža dalim savo regularų svaidininkų neblogai pasirodė prieš Waukegan 47 kuopą.

Waukegan sulaikė 5 kuopą iki paskutinei permainai, kurioje North Side gavo 4 bėgimus, bet vėlu buvo pradėt triukšmą kelt.

Waukegan gavo savo pirmus tris bėgimus ketvirtoje permainoje, kurioje 5 kuopa padarė dvi klaidas; taipgi gavo 4 bėgimus 5 permainoje, kurioje pakartojo tas dvi klaidas.

P. Beržinskas sulaikė 47 kp., duodamas tik 7 mūšius, tik 5-toj permainoj gavo daugiau negu du mūšius.

"Polly" Kuzmickas begalo gražiai metė, duodamas tik 6 mūšius su gera pagelba savo draugų sulaikė North Sidiečius.

Po žaidimo menegerius J. Docius begalo gražiai priėmė visus rooterius ir baseball svaidininkus.

WAUKEGAN	AB	R	H	E
Dack, ss	4	1	0	2
J. Kairis, 2b	4	0	0	1
Kabarec, 3b	3	2	1	0
Kairis, rf	4	1	2	0
Rules, 1b	4	0	0	0
Docis, c	4	1	1	0
P. Kuzmickas, p	3	0	1	0
Conrad, lf	3	0	0	0
Walker, cf	4	1	1	0
A. Kuzmickas, ss	0	0	0	0
Renich, 3b	1	0	0	0
Kola, lf	1	0	1	0
	36	7	7	3

NORTH SIDE	AB	R	H	E
Stanevičius, 2b	4	0	0	1
Carmichael, 3b	4	0	1	0
Drazdauskas, lf	4	1	1	0
Orden, 1b	4	1	2	0
Laurentas, cf	2	1	0	0
Cass, ss	4	1	1	3

VYČIAI, AUGINKIME SPORTININKUS!

Šv. Petro Lietuvių Parapijos So. Boston, Mass., Altoriaus Berniukų Baseball ratelis. Pirmoje eilėje: Petras Marcelionis, l. f.; Albinas Lukoševičius, Mikas Grendelis, Maskotai; Vilius Rusas. Antroje eilėje: Bronius Jakunskas, c.; Pranas Lukoševičius, p.; ratelio vedėjas kun. F. W. Strakauskas; Juozas Sanda, 1st b.; Vincas Sabas, 2nd b. Trečioje eilėje: Mikas Šmigelskis, 3rd b.; Juozas Lesčinskas, s. s.; Petras Rakauskas, c. f.; Juozas Vengras, r. f.; Pranas Jakamavičius, l. f.

Visur kur nugirsime, kad jaunimas bruzda, veikia, ypatingai sporto srityj. Mokyklos, draugijos, visokios lygos turi savo ypatingus sporto ratelius. Sportas šią dieną vaidina svarbią rolę jaunimo gyvenime. Dauguma sakys: kokią naudą atneša sportas? Kam tiek daug išlaidų? Drąsiai galima tarti, kad sportas daug gero atneša. Vieton, kad jaunimas šokinėtų kur nors gatvės kertėje, tai jis užsiima kūno mankštiniu. Šią dieną jaunimas vien tik ir kalba apie sportą. Šis užima jų laiką, apsaugoja nuo visokio ištvirkimo.

Vyčiai irgi pamatę svarbą sporto stato jį tarp pirmųjų savo reikalų. Tik per sportą mes galėsime pritraukti prie savęs visą jaunimą. Šią dieną matome kaip įvairiuose miestuose, kur yra Vyčių kuopos, rasime ir sporto ratelius susidedančius iš vaikinių ar tai mergaičių, sporto mėgėjų. Kartu neturime pamiršti, kad reikia Vyčiams žiūrėti ir į ateitį: kas užims dabartinių sportininkų vietas. Svarbu yra auginti busiančius veikėjus, rėmėjus ir sportininkus. Šv. Petro Altoriaus Berniukų baseball ratelis augina būsiančius žaidėjus So. Bostono Vyčių 17-tai kuopai. Nariai sulaukę 16 metų amžiaus, pasekmingai atlikę savo pareigas prie jaunųjų baseball ratelio galės žaisti Vyčių rateliui. Šią dieną yra svarbu, kad Vyčių rateliai, stoję sporto arenon, turėtų ką parodyti. Ypatingai Vyčių sporto vedėjai turės progą pa-

stebėti jaunųjų berniukų gabumus, ir jiems ateičiai Vyčių rateliuose parinkti tinkamas vietas.

Tegul obalsis skamba visuose Vyčių sporto rateliuose: **AUGINKIME BŪSIANČIUS SPORTININKUS!**

So. Bostono Šv. Petro Parapijos Altoriaus Berniukų Baseball Ratelis šią vasarą žaidė 18 kartų. Du žaidimu pralaimėjo. Du žaidimu laimėjo nežaidę, kadangi oponentai bijojo pasirodyti.

So. Bostono lietuviai džiaugiasi pasekmėmis šių jaunųjų berniukų žaidimo. Per ilgus laikus lietuviuose viešpatavo dvasia, būk mes lietuviai negalime pasirodyti svetimtaučių akyse. So. Bostono Berniukų narsumas ir gabumas baseball žaidime nustebino ne vieną svetimtautį.

Duokime savo augančiam jaunimui progos pasirodyti. Ypatingai mums Vyčiams šis dalykas turėtų parūpėti. Nebūkime pasitenkinę vien tuo ką turime dabartiniame laike, žiūrėkime kaip voverė į ateitį. Kuomet pradėsime plačiau į šį dalyką žiūrėti tada nereikės apgailestauti, kad svetimtaučiai paima mūsų lietuvius į savo globą. Šią dieną kiekviename mieste žiūrėkime kiek mūsų vaikinių žaidė svetimtaučiams. Iš dalies negalime jų kaltinti. Jaunimas sportą myli ir jis laikysis jo. Mūsų priedermė yra jaunuolius iš jaunų dienelių auginti Vyčių dvasioj ir pratinti prie Vyčių veikimo, o tuomet mes galėsime juos pritraukti prie savęs ir užlaikyti jųjų širdyse lietuviškąją dvasią ir pasišventimą. **Koresp.**

Martinas, rf	2	0	0	0
Pranauskas, c	4	0	0	0
P. Beržinskas, p	3	0	1	0
Buška, rf	2	0	0	0

33 4 6 5

N. SIDE	0	0	0	0	0	0	0	0	4-4
WAUKEGAN	0	0	0	3	4	0	0	0	x-7

2-base mūšiai: Carmichael, Cass, Kairis. Strike outs: Kuzmickas, 8; P. Beržinskas, 3. Base on balls: Kuzmickas, 3; P. Beržinskas, 1.

Providence.

Providence 4 kuopa pradėdama sezoną begalo gražiai pasirodė, nesulaikomai laimėdami pirmus 4 žaidimus nuo Cicero, West Side, Marquette ir Town of Lake, bet galų gale atsidūrė trečioje vietoje.

Pasižiūrėjus į 4 kuopos stovį mušime, yra kuomi galvą pasukti, kodėl čiaampionato nelaimėjo. Providence stovį pirmoje vietoje mušime ir gaudyme, taipgi ir "home run" mušime. 4 kuopa turi padariusi 171 bėgimą.

	AB	R	H	Pct.
F. Laurynaitis	49	14	26	.531

Šurna	47	17	23	.489
Martinonis	46	20	19	.435
Scharris	24	6	10	.417
Kondokas	36	20	14	.389
Vainauskas	19	9	7	.368
A. Laurynaitis	51	26	18	.353
Zaringas	55	18	18	.327
Smitas	44	11	14	.318
Beveršis	27	12	8	.296
Butner	42	11	9	.214
Leknickas	19	5	4	.211
Jancauskas	5	1	0	.000
Mičionis	0	1	0	.000

Providence metikai neblogai pasirodė, ypač Šurna, kuris laimėjo geresnę dalį 4 kuopos žaidimų.

	W	L	Pct.
Šurna	6	0	1.000
Scharris	1	0	1.000
F. Laurynaitis	2	3	.400

F. Laurynaitis savo trečius metus lygoje nepergeriausiai užbaigė, pralaimėdamas tris žaidimus.

* * *

WAUKEGAN.

Waukegan Vyčiai laimėjo savo trečią miesto ir apie linkės čempionatą ir paskutinį šio sezono žaidimą nuo St. Joseph, 5 prieš 2. Rulevičius, 47 kuopos "first baseman," atsižymėjo mušime, gaudamas tris mūšius iš keturių mėginimų.

"Polly" Kuzmickas, kaip ir visuomet, savo 10 strikeouts gavo.

Šį sezoną 47-ta kuopa laimėjo 20 žaidimų, pralaimėjo 5.

WAUKEGAN	AB	R	H	E
Dačkus, ss	5	1	1	1
W. Kairis, 2b	2	1	0	0
Kabarec, 3b	4	0	1	0
Yuncer, cf	3	1	2	0
B. Kairis, rf	2	1	0	0
Rulevičius, 1b	4	1	3	0
Docis, c	3	0	1	0
Kuzmickas, p	4	0	0	0
Conradas, lf	4	0	0	0

31 5 8 1

ST. JOSEPH	AB	R	H	E
Mart, 3b	4	0	0	0
Kosir, lf	4	0	0	0
Joe Mesec, ss	1	1	0	0
Artas, rf	3	0	2	0
Bailey, 1b	4	0	1	0
J. Mesec, cf	4	0	0	0
Zupancic, 2b	4	0	0	0
Merlock, c	4	0	1	0
Opeka, p	3	1	1	0

32 2 5 0

WAUKEGAN0 0 2 0 0 0 0 0 3—5

ST. JOSEPH0 0 1 0 0 0 0 1 0—2

2-base mūšiai: Dačkus, Kabarec, Rulevičius, Artas. Strikeouts: Kuzmickas, 10; Opeka, 4. Base on balls: Kuzmickas, 4; Opeka, 5. Double play: Opeka to Bailey.

47-tos kuopos svaidininkų rekordai šį sezoną:

	AB	R	H	Pct.
B. Kairis	23	6	9	.391
Rulevičius	82	19	31	.365
J. Kuzmickas	102	14	34	.334
Juncius	99	19	32	.323
Docis	86	14	27	.314
J. Dačkus	26	7	8	.308

J. Kabarec	104	25	31	.299
Anderson	37	6	10	.270
W. Kairis	77	15	20	.260
Kundrotas	79	14	20	.253
S. Kabarec	46	10	11	.240
G. Dačkus	42	9	10	.238
Lities	22	5	3	.136
A. Kuzmickas	10	2	1	.100

Metikų rekordai:

	W	L	Pct.
Juncius	1	0	1.000
Kuzmickas	10	1	.909
S. Kabarec	6	2	.750
Kundrotas	3	2	.600

* * *

IŠ VISO METO.

L. Vyčių Chicagos Apskrities Baseball Lyga užbaigė savo ketvirtą "base ball" sezoną, kuris buvo vienas paskmingiausių. Pr. L. Savickas, kuris jau antri metai eina Lygos pirmininko pareigas, be galo gražiai ir tvarkingai mūsų jaunimo sportui vadovavo. Nemažai garbės priklauso mūsų raštininkui J. J. Martinoniui, kuris savo pirmais darbavimosi Lygos valdyboje metais atsižymėjo kaip uolus darbuotojas sportininkų labui.

Sporto Lyga, gabių vadovaujama, tvarkingai ir sūtikime gyvuodama metai nuo metų didėja ir vis įvairnesnioje sporto šakose dalyvauti pradėjo.

Grįžtant į 1922 sezoną mūsų Lyga pradėjo žaisti "base ball" su trimis tymais: North Side 5 kp., Roseland 8 kp., ir Brighton Park 36 kp. Vėliau prisidėjo Town of Lake 13 kp. Dabar turim jau 8 tymus Lygoje ir dar tris laukiančius progos įstoti, Roseland 8 kp., Brighton Park 36 kp. ir Gary, Ind. 82 kp. Tikimasi, jog Lyga ateinančią sezoną padidės dviem divizijom.

Mūsų Lygos metikų rekordai yra šieki:

Daugirda, N. S.	6	0	1.000
Šurna, Prov.	6	0	1.000
S. Kupernavičius, Cic.	8	1	.889
Gedrainis, W. S.	3	1	.750
P. Beržinskas, N. S.	2	1	.667
Vinskūnas, W. S.	3	2	.600

Čia tik pažymėta metikai, kurie metė tris žaidimus ar daugiau ir kurie turi suvirš 500 nuošimčių "Baseball" sezonui užsibaigus.

* * *

Reikia tikėtis, kad sporto mylėtojai savo jaunimo neužmirš ir toliau. Štai ir progą juos vėl remti. Rudens ir žiemos laiku yra geros progos pamatyti, kaip mūsų jaunimas lavinasi kitose sporto šakose. Šiuo laiku Bowling Lyga žaidžia kiekvieną penktadienį Schueneman salėje ant Ashland Blvd. ir Van Buren, šalia Ashland Auditorium. Įžanga nemokama. V.

* * *

FUTBOLAS.

North Side.

Iš visų sportų mažiausiai Lietuvių yra bandomas Futbolas. Rudens metu visos Amerikos mokslo įstaigos pašvenčia daug laiko, jėgų ir pinigų šiam sportui ir neveltui dviejų universitetų susirėmimas sutraukia paprastai apie 50,000 žiūrėtojų. Lietuvoje futbolas yra labai populiarus. Vietos L. Vyčių kuopa neįstengia sudaryti futbolo komandos delei finansų stokos. Tačiau kuopos entuziastai prisidėjo prie Wau-Pau futbolo komandos. Tai yra jaunikių grupė nuo Wabansia ir Paulina gatvių, delto jų ratelis ir vadinasi tų dviejų patvių sutrumpintu vardu.

Penki L. Vyčių 5 kp. nariai šioj futbolo komandoje žaidžia, būtent: J. Beržinskas, P. Kalainis, M. Andruškevičius, A. Kaminskas ir B. Nausėda. K. M. S.

L. VYČIŲ CHICAGOS APSKRITIES BOWLING LYGA.

Gal ne vienos kuopos sportininkai, baseball sezonui užsibaigus, užmigo.

Bet Chicagos Apskritis veikia per visus metus, neišskiriant ir rudens ir žiemos. Dabartiniam laike mūsų sportininkai ir sporto mylėtojai begalo interesuojasi Bowling Lygos veikimu. Lyga yra sudaryta iš Providence, 4 kp.; North Side, 5 kp.; Cicero, 14 kp.; ir West Side, 24 kp. Nors tik keturi tymai yra, bet daug darbuojasi.

Dovanos bus šiekios: pirmam tymui sidabrinis važas ir \$50.00; antram, \$30.00; trečiam, \$20.00; ketvirtam, \$10.00. Kol kas West Side stovi pirmoje vietoje, su 8 laimėtas žaidimais, o tik 1 pralaimėjimu.

Bet iš 36 žaidimų, kuriuos dar turi atžaisti, nežinia kas gali atsitikti ir kam gali pirma vieta tekti.

Dabartinis stovis yra šitoks:

	W	L	Pct.
West Side	8	1	.889
Providence	6	3	.667
North Side	3	6	.333
Cicero	1	8	.111

* * *

Bowling yra ne vienintėlis sportas kuriuomi Chicagos vyčiai įdomaujami žiemos laiku. Ateinančio mėnesio pabaigoje prasidės Basket-ball sezonas. Ligi šiol yra šešios kuopos, kurios šiam sportui nemažai laiko pašvenčia. Jos yra:

Providence, 4 kp.; North Side, 5 kp.; Town of Lake, 13 kp.; Cicero, 14 kp.; West Side, 24; Marquette, 112 kp.

Kuopos išgalinčios užlaikyti visą vasarą baseball ratelį neturėtų atsilikti ir šiame gražiame sporte. Tik kuopos užlaikančios jaunimą ir lavindamos jį sporte atsieks savo tikslą: paaukštinti lietuvių vardo tarp kitų tautų.

Agatonas.

* * *

Bowling Lyga spalį 2 d.

24 kp., West Side, gavo 2,699 punktus;

5 kp., North Side, 2,015 punktus.

4 kp., Dievo Apveizdos kol., 2,364 punktus;

14 kp., Cicero, 2,164 punktus.

V. Gataveckas padarė aukščiausią asmeninį "score," 209.

* * *

Žaidimai įvyksta kas penktadienis 8:15 val. vak., Schuneman's Recreation Parlor, Ashland Boulevard prie Van Buren gatvės.

Ruteriai yra kviečiami atsilankyti ir gelbėti savo tymams laimėti. Tie, kurie įdomauja sportu, bet šio žaidimo nesupranta, atsilankydami turės progos susipažinti.

K. M. S.

* * *

SO. BOSTONE, MASS. Vakarėliai. L. Vyčių 17 kp. atletinis ratelis yra nutaręs rengti keletą vakarėlių savo naudai.

* * *

Vedėjas pasitraukė.

Al. Manstavičius, gambiai vedęs sporto skyrių "Drauge" per vasarą, paskelbė tame dienraštyje spalį 3 d., kad pasitraukęs nuo to skyriaus vedėjo vietos.

* * *

FUTBOLAS LIETUVA-LATVIJA 2:2.

Rygoj rugsėjo 20 d. įvyko antros tarpvalstybinės futbolo rungtynės tarp Lietuvos ir Latvijos. Pernai jos įvyko Kaune ir baigė 4:2 latvių naudai. Šiemet jos įvyko Rygoj su rezultatu 2:2.

Rugsėjo 21 d. Rygoj įvyko futbolo rungtynės tarp Rygos ir Kauno miestų. Rungtynės pasibaigė 6:4 Rygos naudai.

Rugsėjo 8 d. Raseiniuose Raseinių Gimnazijos Sporto Kliūbas (RGSK) rungtynės su vietos "Žiezirbos" skyriaus futbolo komanda. Rezultatai 8:0, RGSK naudai.

ČEKOSLOVAKAI LIETUVOJ.

Rugsėjo 15-17 dienomis Kaune viešėjo garsi čekoslovakų futbolo komanda "Delnický Sportovní Klub Trebič," nugalėjusi daug užsienio komandų. Vaziuodama į Lietuvą, Trebič rungtynės Rygoje su geriausiomis latvių komandomis—RFK ir Latvijos rinktinė. Žaisdami su RFK, čeko-slovakai pralaimėjo du golus, o rinktinę jų komandą aplošė.

Rugsėjo 15 dieną čekoslovakų Trebič rungtynės su kauniške LFLS. Baigė 3:0 svečių naudai. LFLS, kaip paprastai, žaidė ūpą pasigaudama, darė daug netikslių puolimų, gynė netvarkingai; svečiai gi, jausdami persvarą, visu smarkumu spaudė.

Rugsėjo 17 dieną prieš čekoslovakus į aikštę išėjo Kauno rinktinė, kurią sudarė 6 "Kovo," 3 KSK ir 2 "Makabi" žaidikai. Komanda buvo stipri ir jau rungtynių pradžioje matė mūsiškių persvarą. Žaidimas buvo gyvas, įdomus. Svečiai, netikėtai smarkiai prasiveržė, 13 minutėje įkrito į mūsų vartus pirmą golą, bet jau 18 minutėje, mūsiškiai čekus prispaudė ir iš kairioje sparno atsilygino svečiams gražiu голу. Lošimo iniciatyva pereina į mūsų pusę ir havtaimui baigiantis, svečius pavaišino dar vienu голу.

Antras havtaimas abi puses paskatino smarkiau lošti. Vėl 13 minutėje į mūsų vartus įšvilpia nesulaikomas golas, bet mūsiškiai ūpo nenustoja,—sustiprinę tempą, taip prispaudė svečius, kad tiems liko tik atkakliai gintis. Vienas po kito mūsiškiai įkerta du golus (vieną iš pendelio). Rungtynės baigė 4:2 mūsų naudai. Referavo Goldas.

V.

—o—

Fr. Ruckert'as

P A T A R I M A S.

Nors skausmus didžius kentėsi,
Vis tik skirk prie laimės juos.
Jei verksmais dėjuot pradėsi,
Jie daugiau nelaimių duos.

Savo draugo jausdams skriaudą,
N'atmokėk už tai piktai!
Nes žinok: tik jam kad skauda,
Jis užgauna nekaltai.

Gi beviličiai, jei mylėsi,
Liauk kančias naujas atkast!
Nes, kad rožę tu turėsi,
Kietas dagis duos suprast!..

Vertė R. Kalnelis

—o—

Harrisono Vytė M. K.

WHAT IS YOUR FAVORITE THING TO DO?

What is your favorite thing to do?
Mine is to sit and dream of you.
Sit alone by the fire, and see your face
From the flames smile back at me.
What is your favorite thing to do?
Mine is only to worship you.

Kloseman: I didn't see you in church last Sunday.
Keen: Don't doubt it. I took up the collection.

Kas Jaunimo Veikiama

"Vytiš" yra mūsų organizacijos organas. Taigi jame ir turėtų atspindėti visa mūsų organizacijos dvasia. Tas galima tik per uolų mūsų pačių bendradarbiavimą "Vyčiui." Kas gali lai rašo straipsnelius apibudinantiūs mūsų organizacijos, išeivijos jaunimo ir kitus, mus paliečiančius, reikalus. Korespondencijas apie kuopų, apskričių, žymesniųjų darbuotojų veikimą, tai turbūt visi narjai-ės gali parašyti. Geriau būtų jei rašytumėt lietuvių kalba, bet jei daug lengviau yra vartoti anglų kalba, tai ir toj kalboj rašykite. Tik rašykite. Juk dedame anglų kalba rašytas korespondencijas, straipsnelius.

Jūsų pačių kuopų nariai-ės pasiskaitė apie savo darbuotę pasiskatins labiau prie tolesnio darbo, pakurstys ir kitas kuopas prie uolesnio veikimo, prie lenktyniavimo. Ir tada veikimas ir organas labiau riš mus krūvon, o juk žinote sujungtų jėgų galybę.

Žiūrėkime, kad nebūtų praleistas neaprašytas mūsų veikiamas "Vytyje." Kuriose kuopose, apskričiuose neatranda savanorių drąsulių rašytojų, tai pačios kuopos, apskričiai pasirūpinkite išrinkti korespondentus-ės ir tēmykite, kad būtų parašyta organui apie Jūsų darbuotę.

Tik su Jūsų visų pagalba "Vytiš" galės būti pilnu atspindžiu, tikru organu mūsų organizacijos.

Judėkime ir pasirodykime.

REDAKCIJA.

CHICAGO, ILL. Apskr. sus-mas. Spalių 11 d., West Pullman'e, įvyko L. Vyčių Chicagos Apskritis susirinkimas, kuriam pirmininkavo pats pirm. P. Sedemka. Rašt. P. Laurinkaitėi neatsilankius, sus-mo raštininke išrinko D. Gustaitę.

Kadangi protokolo neprišūsta, tai pereito sus-mo nutarimus perskaitė iš "Vyties."

Pikniko įvykusio birželio 7 d. raporto pilno dar nebuvo galima išduoti, nes 5, 14 ir 24 kp. dar nepridavė komisijai atskaitų. St. Šimulis apsiėmė užbaigti reikalą.

Populiarumo pikniko raportas irgi dar nepilnas buvo, delto kad ne visos kuopos atidavė tikietus, pinigus komisijai.

Apie Apskritis choro organizavimą raportavo Čižauskas, Stasulianis. Tuo reikalu žengiamo pirmyn.

Komisijos narys V. Rūkštalis pranešė apie vakarėlį, rengiamą spalių 21 d., šv. Jurgio parap. svet., pagerbimui Apskritis Lygos svaidininkų. Programa jau priuošta, vakarienė būsianti gardi. Atvirutės išsiunčiamos užrezervavimui vietos iš anksto. Įžanga svaidininkams, 35c., kitiems 75c.

Pr. Savickas pranešė apie Bowling Lygos darbuotę. Apie ją platesnis pranešimas telpa Sporto skyriuje. Neuzilgo būsią organizuojama basket-ball rateliai, specialiai susirinkimai bus šaukiami tuo reikalu ir kad kuopos iš anksto prie to rengtūsi.

Sus-mas nutarė rengti didelius šokius. Komisijon išrinko Pr. Savicką, Al. Panavą ir J. Mickeliūną, kuriems pavesta visas reikalas vykdyti.

Susirinkimą baigiant kviečiami kalbeles pasakė šią pereitą vasarą buvę Lietuvoj: St. Šimulis, buvęs "Vyties" redaktorius Matas Zujus ir Apskritis dvasios vadas kun. J. Paškauskas. Jie kalbėjo daugiausia apie savo išpūdžius gautus Lietuvoj.

Koresp.

SO. BOSTON, MASS. Iš Vyčių susirinkimo. L. Vyčių 17 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugs. 29 d., parap. salėj. Susirinkimą vedė vice-pirm. V. Marcinkoniūtė. Narių dalyvavo pusėtinai būrys, jų tarpe ir gerb. kun. P. Strakauskas.

Į apskričio suvažiavimą, kurs įvyks spalių 18 d. Providence, R. I. išrinkta šie delegatai: J. Babinskiūtė,

B. Lukoševičiūtė, E. Kiburiūtė, V. Medonis, V. T. Savickas, A. Ivaška. Pagaminta eilė įnešimų.

Vietinio Federacijos skyriaus laiškas skaitytas ir priimtas su pastaba kuopos atstovams.

Nutarė pradėti žiemos sezono veikimą, k. t. rengti debatus, Jono Kmito Literatinio Ratelio susirinkimus. Tas darbas greitai laiku pradėti palikta tų ratelių valdyboms. Teatralė komisija papildyta, pasižadėjo bostoniečiams naujanybiu parodyti. Baseballininkai pareiškė noro rengti porą pramogų, del įsigijimo uniformų. Susirinkimas jiems patarė tuo reikalu susitarti su esamąja šokių komisija.

Susirinkusieji pasigedo trijų veiklių ir mylimų šios kuopos narių, tai Elenos Savilioniūtės, išvykusios Chicago į Šv. Kazimiero Seserų Akademiją, Jono Plevoko ir Antano Rusecko, išvykusių į N. H. valstijos katalikiškas kolegijas aukštesnio mokslo siekti.

Aplamai imant, susirinkimas buvo gan gyvas, smagus ūpo ir trumpas, nes atlaikyta į 1 val.

Baigtas malda, kurią atkalbėjo kun. P. Strakauskas.

V.

CHICAGO, ILL. Prie mokslo. L. Vyčių 16 kuopos pirm. S. Šalčius ir rašt. B. Balčiūnas išvažiavo į Valparaiso Universitetą siekti aukštesnio mokslo. S. Šalčius mokysis elektro-inžinierystės, o B. Balčiūnas—medicinos Pharmacy.

ROCKFORD, ILL. L. Vyčių 83 kp. užbaigė vasaros piknikus sekm. rugs. 27 d. Lapinskio Parke. Kad ir šalta buvo tą dieną, vienok pelno nemažiausia liko.

Dabar jau vyčiai rengiasi prie žiemos darbų, salėse šokius rengti, o toliaus gal ir kitokių vakarų galėsime rengti.

Balius. Spalių 24 d. Vyčių kp. rengia pirmutinį čionai lietuvių maskaradinį balių. Mes tikimės, kad atsilankys daug įvairiai apsirėngusių žmonių, nes bus duodamos keturios dovanos už puikiausius ir juokingiausius absirėdymus. Maskaradinio balius rengimo komisija susideda iš sekančių asmenų: A. Gribo, O. Šukiūtės ir V. Atkočiūtės.

Susirinkimai. Vyčių susirinkimai yra laikomi kas antra ketvergą. Nariai malonėkite visi atsivesti po vieną naują narį prirašyti, kad būtų daugiau jaunimo prie veikimo žiemos laike.

Vytis.

CHICAGO, ILL. Marquette Park. L. Vyčių 112 kp. narė p. K. Tamošaitė neseniai sugrįžo iš Lietuvos, kurią aplankė su savo tėvučiais šią pereitą vasarą. Ji parsivežė visokių išpūdžių apie savo tėvyne.

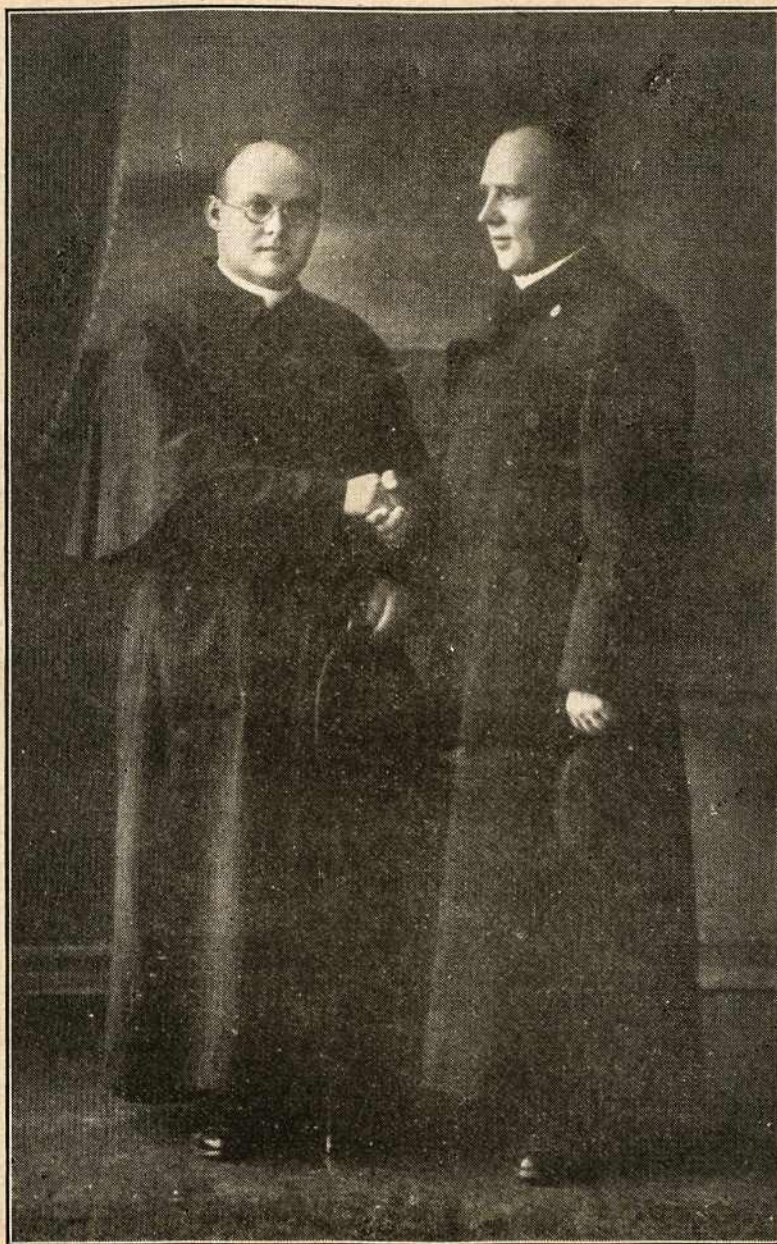
Didžiuojasi. Šioj apielinkėj gyvena Dr. R. J. Thoma, kurs buvo pirmininkas Amerikos Raudonojo Kryžiaus Misijos Lietuvoj po karo. Už jo gražų pasidarbavimą Lietuvos prezidentas apdovanojo jį pirmojo laipsnio Vyties Kryžiumi. Dr. Thoma laiko tą kryžių pakabinęs savo ofise, 6558 S. Western Ave., kur žmonės galėtų matyti.

Valdyba. Šių metų kuopos valdyba: V. Balandas—pirm., Em. Deksnūtė—pag., Kot. Šimkiūtė—nut. rašt., Marė Bartušaitė—fin. rašt., Juoz. Martišius—izdin. ir koresp., Juoz. Pautienius—koresp., veik. kom.—Juoz. Pautienius ir Al. Šimkus, maršalkos—V. Strakalaitis ir Juoz. Pautienius.

K.

CLEVELAND, OHIO. Sutuoktuvės. Rugs. 7 d. įvyko iškilmingos sutuoktuvės gerb. Jurgio Kuzo su p-le Elena Simonaite. Bažnytnines apeigas atliko gerb. kun. V. Vilkutaitis 9 val rytą, šv. Jurgio parap. bažnyčioje.

Laike iškilmingų šv. mišių p. M. Naverauskas grojo solo smuiku ir varg. J. Čižauskas jam pritarė vargonais; taipgi p. Čižauskas giedojo solo. Bet didžiausias išpūdis buvo tuomet, kai jaunavedžiu su savo pulku ėjo į baž-

KUN. PR. VAITUKAITIS SVEIKINASI SU KUN. DR. IG. ČESAIČIU.

Gerb. kun. Pr. Vaitukaitis, besilankydamas Lietuvoj nesenai, suėjo gerb. kun. Dr. Ig. Česaitį, buvusį Liet. Vyčių Centro dvasios vadą. Daug malonių valandėlių su juo praleido. Nemažai važinėjosi kartu. Kun. Dr. Česaitis dabar profesoriauja Lietuvos universitete. Kun. Pr. Vaitukaitis taipgi buvo Francijoje, Romoje. Amerikon sugrįžo spalio 3 d. Parvežė Vyčiams Lietuvos prezidento pasveikinimą. Jis pasižadėjo per organą mintimis pasidalinti su vyčiais, kai pasilsės nuo kelionės nuovargio.

nyčia, o buvo išgirsta vargonais ir smuiku grojant maršas: "Gyvuok ilgai mūs Lietuva." Šis muzikališkas kūrinys gan visiems sujudino širdis.

Prie jaunųjų pulkelyj buvo didžiama L. Vyčių 25 kp. įžymiausių veikėjų: pirma pora buvo J. Sadauskas—R. Simonaitė; sekė: R. Rakauskas—V. Simonaitė, J. Simonaitis—M. Baranauskaitė, P. Bortnikas—A. Žukauskaitė,

J. Kvedaras—M. Bakšiūtė, M. Ardzis—O. Kupravičiūtė, J. Židonis—P. Urbšaitė ir V. Janušaitis—L. Gelagauskaitė. Iš viso su jaunavedžiais buvo devynios poros.

Vestuvių pūta irgi buvo pavyzdinga, gal už tai, kad jaunuojų viską stropiai prižiūrėjo. Čia garbė jauniems. Taip pat jaunavedžiams laike vakarienės buvo įteikta ir gražių dovanų: nuo gerb. Staupų ir A. Banio,

K. Federacijos 22-ro skyriaus. Buvo ir daugiau tokių gražių pagerbimų, bet visų nespėjau sužinoti.

Pokilyje dalyvavo įžymesnieji Clevelando liet. veikėjai, tarp kurių buvo ir gerb. kun. V. Vilkutaitis. Apie jaunavedžių daugiau nemanau ką rašyti, nes jau buvo "Vytyje" rašyta apie šiuos brangius, daug pasidaravusius veikėjus mūsų organizacijai—Vyčiams ir visai katalikiškai visuomenei.

Lai gerb. Kuzai gyvuoja ilgiausius metus!

Susirinkimas. Rugs. 14 d. įvyko L. Vyčių 25 kp. mėn. sus-mas, kurį malda atidarė kp. pirm. P. Bortnikas ir jį tvarkingai vedė. Šiame sus-me buvo papildyta kp. valdyba—vieton P. Urbšaičio, vice-pirm. tapo išrinkta vyttė Vikt. Simonaitė (kai-kurie nariai vadina ją viena įžymiausių kp. veikėjų). Žinoma, ji buvo valdyboje—tvarkdarė, bet į jos vietą išrinko J. Sadauską.

Išrinko įvairių komisijų: šv. Jurgio parap. bazaro priglobėjimui ir sudarymui planų koku būdu parėmus parap. bazarą. Į šią komisiją pateko šie asmenys: P. Bortnikas, A. Kunigiškis ir St. Palšis.

Antrą komisiją išrinko surengimui vakaro, kuriame bus suvaidintas gražus veikalas: "Milda, Meilės Deivė." Prie šio darbo pateko šie nariai: A. Kunigiškis, J. Kvedaras ir J. Sadauskas. Šis vakaras įvyks, berods, spalio 25 d., liet. svet. Mūsų kp. turi veikiančiąją komisiją kuri gana smarkiai darbuojasi.

Taip pat šiame sus-me buvo atsilankę ir gerb. Kuzai, kuriuodu tapo kp. didžiai pagerbti su atsistojimu. Kuopos pirm. abudu pakvietė pakalbėti, nuo ko jiedu neatsisakė ir savo kalbelėse pasižadėjo ir ant toliaus darbutis išvien su visais nariais, kaip ir pirmiaus darbuosi.

Pagerbs. Kuopa nutarė šių savo brangių, nepailstančių darbuotojų vestuvių paveikslus patalpinti organe "Vytyje" vardan visos kuopos ir kad po prierašu pasirašytų kuopos valdyba.

Svečiai. Rugs. 7 d. buvo iš įvairių miestų svečių, tarp kurių buvo atvykęs iš Detroit, Mich. p. Stankus. Tai Detroito lietuvių įžymus darbuotojas. Buvo ir iš Homestead, Pa. kelios mergaitės, bet vardų neteko sužinoti.

Naujas kunigas. Dabartiniu laiku mūsų parap. apsisotojo naujas kunigas, gerb. kun. Zaikauskas, kuris žada ir užsilikti pas mumis. Visi parapijonai tuo labai džiaugiasi.

Dagis.

CHICAGO, ILL. Dievo Apveizdos kolonija. Daugumas pasiilgo mūsų gerb. kun. Pr. Vaitukaičio ir St. Šimulio, Vyčių 4 kp. pirmininko. Ir štai jiedu jau sugrįžo iš Lietuvos. Labai daug įspūdžių parsivežė iš įvairių vietų, kurias lankė. Bus labai geros progos išgirsti minėtų asmenų pasakojimo L. Vyčių 4 kp. rengiamame šeimyniškame vakarėly, kuris įvyks 15 d. spalio. Tai bus sutiktuvių vakarėlis su gražia programa. Taigi, nepamirškite atsilankyti, o turėsite tikrą "good time" parapijinėj svetainėj.

Pirmieji rudens šokiai. L. Vyčių 4 kp. rengia šokius sekmadienio vakare, 18 d. spalio. Muzika bus visiems žinoma. Tai ta pati, kuri grojo Vyčių apskrities piknike "ting ling." Kviečiama visų Chicagos ir apielinkės kp. atsilankyti ir prie geros muzikos pašokti. Mes stengsimės jums sutikti ir gerai pavaišinti.

Aukštaitis.

WESTVILLE, ILL. Juda. Nors mūsų miestelis yra nedidelis, bet čia judėjimo netrūksta. Nespėjo vienas triukšmas praeiti, kaip štai kas naujo atsitinka.

Darbuotojas sužeistas. Rugsėjo 14 d. angliakasyklose pavojingai tapo sužeistas vytis A. Aponaitis; pastarasis buvo vienas kuopos energingiausių narių, visur priūdavo daug gyvumo. Rimtai vedė svaidininkų reikalus. Aponaitis baigė dienos darbą ir jau ant rytojaus būtų išvažiavęs į universitetą mokytis, kaip štai jį patiko ta nelaimė. Jis guli Šv. Elzbietos ligoninėje, Danville, Ill. Ačiū Dievui jis kasdien eina geryn.

Rugsėjo 27 d. kun. A. Karužis amžinai surišo moterystės sakramentu Tamą Karužį su B. Bielskaite. Abu yra kuopos darbuotojai, choristai, nuo pat mažų dienų neuilstamai darbavęsi Dievo ir Tėvynės labui. Šliūbas buvo per iškilmingas šv. Mišias kurias atnašavo gerb. kun. A. Karužis, kuriam asistavo gerb. kun. V. Azukas ir brolis L. Norris. Laike mišių choras gražiai giedojo. Sutuoktuviai iškilmės buvo nepaprastai gražios. Linkime jaunavedžiams kuogražiausio sugyvenimo naujame jiems luome.

Narys.

CHICAGO, ILL. Adv. B. Mastauskas, pereinantis metais buvęs L. Vyčių legalis patarėjas, yra pakviestas Loyolos universiteto dėstyti Romos teises.

Pr. L. Savickas, Centro rašt., persikėlė iš West Side į 18-tos koloniją gyventi.

Rugs. 27 d. grįžo Chicago Aušros Vartų parap. klebonas, kun. F. Kudirka. Vyčiai su kitais parapijonais džiaugėsi sveikindami jį tą vakarą susirinkę parap. svet.

Draugas Real Estate kompanijoj prie p. Ant. Peldziaus yra ir kitas L. Vyčių darbuotojas, p. J. Sauris, buvęs L. Vyčių Chicagos Apskr. choro vedėjas.

Lietuvos Seimo atstovas, gerb. kun. Ant. Šmulskštys, išbuvęs Suv. Valst. apie porą mėnesių, grįžo Lietuvon spalio 10 d., laivu George Washington.

Gerb. kun. J. Jakaitis, didis Vyčių prietelis, dabar Lietuvoje yra paskirtas Pažaislio Šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno kapelionu, kun. V. Dargiui lankantis Amerikoje.

L. Vyčių Centro pirmininkas, Dr. M. Bagdonas, buvo sunkiai susirgęs pabaigoj rugsėjo mėn. Pagijo ir pradžioj spalio mėn. išvyko į Harvard universitetą, Cambridge, Mass., imti specialį teisių kursą.

—o—

ATSIŠAUKIMAS.

Šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos Pažaisly Reikalai.

Atvykęs į Ameriką, šiuomi dėkoju Šv. Kazimiero Seserų Pažaislyje vardu visoms Draugijoms ir atskiriems asmenims, kurie iki šiam laikui jas šelpė ir tokiu būdu padėjo joms įsikurti Lietuvoje ir jau pradėti tenai visuomenės darbą. Tačiau dar ir dabar jų padėtis yra tokia, kad be Jūsų pagalbos jos negali apsieiti. Ypač jos laukia iš Jūsų padėti savo aukomis išėiti mokslą toms iš jų Kongregacijos, kurios lanko Lietuvos Universitetą ir kitas Augštąsias Mokyklas, ir taipgi prisidėti prie remonto Pažaislio bažnyčios ir vienuolyno, kur be būtų seserims gyventi yra dar rengiama pensijonatas mergaitėms auklėti. Tie dalykai reikalauja daug lėšų. Lietuva dar nespėjo po karui atsigriebti ir didelės pagalbos iš jos laukti negalima, todėl ieškoti jos atvykai į Ameriką, kur, tikiuosi, mūsų Broliai Lietuviai geriau pasituri. Tam mano žygiui pilnai pritaria ir "Katalikų Veikimo Centras Lietuvoje" sekančiu savo raštu:

"Šiuomi Katalikų Veikimo Centras liūdija, kad išvykęs šių metų rugsėjo mėnėj iš Lietuvos Amerikon Šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno Pažaislyje Kapelionas, kunigas Vincas Dargis, parinkti aukų kalbamojo Vienuolyno naudai yra gavęs mūsų šiame dalyke pritarimą.

Iš savo pusės kreipiamės į visas tautiečių katalikiškąsias organizacijas ir pavienius asmenis, prašydami kalbamajam kunigui Vincui Dargiui jo sunkiame darbe padėti.—Kun. V. Mieleška, Katalikų Veikimo Centro Vice-Pirmininkas, F. Kudirka, R-lų Vedėjas. (Antspauda).

Taigi šiuomi nuoširdžiai prašau visų Brolių ir Seserų Amerikoje, kurie užjaučiate Šv. Kazimiero Seserų Pažaislyje rūpesčius, sušelpiti jas ir savo aukas siūsti šiuo adresu: Rev. Vincent Dargis, Saint George's Church, Shenandoah, Schuylkill Co., Pa.

Už visas suteiktas aukas Šv. Kazimiero Seserų Pažaislyje bus labai dėkingos ir visuomet atmįs savo geradarius savo maldose.

Su tikra pagarba,

Kun. V. Dargis.

LIET. VYČIŲ CENTRO RAŠTININKO
FINANSINĖ APYSKAITA.

Rugpiūčio, 1925 m.

P a j a m o s.

Mokesčių:

Data	Nuo ko?	Suma
Rugpiūčio 8	L. V. 48 kp., Springfield, Ill.	\$15.45
" 8	L. V. 14 kp., Cicero, Illinois	4.00
" 10	L. V. 78 kp., Lawrence, Mass.	8.00
" 27	L. V. 26 kp., Worcester, Mass.	22.00
" 27	L. V. 5 kp., Chicago, Ill.	16.50
" 27	L. V. 20 kp., Nashua, N. H.	64.80
" 27	L. V. 82 kp., Gary, Ind.	33.00
" 31	Antano P. Stulgos, Chicago, Ill.	3.00
" 31	L. V. 20 kp., Newark, N. J.	7.00
" 31	John Spranaitis, Newark, N. J.	1.00

Pašalpos:

Rugpiūčio 8	J. Mockus, Cicero, Ill.	\$ 6.00
" 27	A. Ivaška, So. Boston, Mass.	12.00
" 31	Antanas P. Stulga, Chicago, Ill.	8.40

Administracijos Fondai:

Rugpiūčio 8	V. Rūkštalis už "Vyties" 3 Nr.	\$0.60
" 10	"Garsas," Brooklyn, N. Y.	3.00
" 27	V. Stančikas, Chicago, Ill.	3.75

Paskola:

Rugpiūčio 11	F. Vainoras, Chicago, Ill.	\$200.00
	Viso.....	\$408.50
	Iš spaustuvės už įvairius darbus etc.	\$679.10
	Viso pajamų.....	\$1,087.60

Išlaidos.

Data	Kam?	Suma
Rugpiūčio 8	Sporto vedėjui alga už 1 mėnesį.....	\$10.00

Paskolos:

Rugpiūčio 27	Izidoriui Paškauskui	\$25.00
" 6	Vincui Rūkštaliui	50.00
" 29	Antanui P. Stulgai	45.10

Smulkių:

Rugpiūčio 6	F. Savickui, ad. išlaidos "Vyties" Nr. 13 (180)	\$ 8.50
" 8	S. Navickaitėi už pašto ženklelius ..	.47
" 8	Vajaus I-ma dovana L. V. 24 kp.....	50.00
" 8	Vajaus II-ra dovana L. V. 17 kp.....	25.00
" 11	Ateitininkų organizacijai Kaune auka	100.00
" 12	F. L. Savickui už telegramą.....	1.36
	Algos spaustuvės darbininkams, po- peris, pataisos, renda šviesa etc.	936.67
	Viso.....	\$1,252.10

S u t r a u k a.

Balansas liepos 31, 1925	\$ 238.59	
Pajamų rugpiūčio mėn. 1925 m.	1,087.60	
	Viso.....	\$1,326.19
Išmokėta rugpiūčio mėn. 1925 m.	1,252.10	
Balansas pas išdininą.....	\$74.09	

Pranas L. Savickas,
L. Vyčių Centro Raštininkas.

1. NAUJUJŲ LAIKŲ KRYŽIAUS KARAS. Sekdamas A. Ackermann iš Baselio, parašė J. Gvildys. Antra laida. Liet. Kat. "Blaivybės" draugijos leidinys Nr. 16. Kaunas 1924 m. 31 pusl.

Didžiausia tautos rykštė yra girtuokliavimas. Daugybė nelaimių, prasižengimų ir nusikaltimų atsitinka vien iš priežasties girtuokliavimo. Tad visai teisingai daro autorius, kviesdamas lietuvius paskelbti girtuokliavimui kryžiaus karą, kaip kad viduramžiuose buvo jis skelbtas prieš musulmonus. Matant tuos visus blogumus, daromus alkoholio mūsų tautai, ištikrųjų kyla reikalas pradėti prieš šį tautos slobiną aršią kovą. Tad visi, kurie myli Lietuvą ir mūsų tautą, kurie trokšta jai gero, tepradedą naujųjų laikų kryžiaus karą prieš girtuokliavimą; gi ši knygelė dar labiau teuzdega kovotojų pasiryžimą.

2. DAINŲ PASIKLAUSIUS. Parašė K. K. Žitkus. Liet. Kat. "Blaivybės" draugijos leidinys Nr. 29. Kaunas 1925 m. 30 pusl.

Visas savo nelaimės ir džiaugsmus tautos mėgsta apdainuoti. Ypatingai tuo pasižymi lietuvių tauta. Tad suprantama, kad "gelsvas alutis" ir "balta degtinė" irgi buvo mūsų senolių apdainuota. Kaip mūsų senoliai žiūrėjo į "gelsvą alutį" ir kaip jį jie apdainavo, visa tai aprašo K. K. Žitkus savo knygelėje "Dainų pasiklausius." Visi jo įrodinėjimai yra remiami mūsų tautos dainų pavyzdžiais. Knygelė malonu skaityti.

KONSTITUCIJOS ŠVENTĖ KLAIPĖDOJE.

Mūsų valstybės šventės Klaipėdoje tešvenčia vien tik valstybės įstaigos. Krašto įstaigos, mokyklos ir piliečiai jų nepripažįsta. Tik stovinti čia kariuomenė šiek tiek pajvairina pilką gyvenimą ir primena, kad ir Lietuvoje esama tautinių švenčių.

Klaipėdiečiai labai mėgsta kariuomenės iškilmes. Per tautines šventes daromos iškilmės sudomina ne tik vaikus, krautuvių pardavėjus, visokius gatvių žioplus, bet ir labai garbingus piliečius a la Juozapas Kraus'as, "riterdvarionis" Konrad'as ir kitus. Išgirdę pulko orkestrą visi skuba prie Liepojaus gatvės ir laukia, kur ji pasuks. Jei tik kariuomenė eina katalikų bažnyčios link, reiškia—"žemaičių šventė." Ir laukia visi išsižioję iškilmių.

Taip, kaip ir seniau, praėjo ir rugpiūčio mėn. 1 d. Konstitucijos šventė. 11½ val. įgulos dalys nuvyko į katalikų bažnyčią, kur 7 pėst. pulko kapelionas atlikė šv. mišias ir pasakė šiai dienai pritaikintą pamokslą. Paskui dalys nuvyko į Liepų (Aleksandro) gatvę. Ten įvyko iškilmės. Iškilmes priėmė Klaipėdos krašto gubernatorius p. Budrys. Jis vyriausybės vardu pasveikino įgulą ir palinkėjo kariuomenėi sėkmingai ginti Lietuvos konstituciją. Paskui kalbėjo įgulos viršininkas pulkininkas Genys, pabrėždamas šios dienos reikšmę ir svarbumą.

Po to, dalys iškilmės maršu praėjo pro p. gubernatorių ir grįžo į kareivines.

Iškilmės sutraukė didelį skaičių žiūrovų.

16 val. mokymo aikštėje įvyko vyr. leit. Jakšto paskaita apie Lietuvos Konstitucijos dėsnius.

S. Str.
(Iš Liet. "Kardas.")

VIENTASITIKĖJIMO NEUŽTENKA.

"Drauguti," Jonas kalbino Juozą, "ar turi užtektinai pasitikėjimo manimi, kad paskolintumei man kelis litus?"

Juozas: "Pasitikėjimo tai turiu, bet aš tų litų neturiu."

* * *

TAI GAILESTINGUMAS.

Viena moterėlė buvo tiek gailestinga, kad ji savo vaikui užduodavo chloroformo pirm nuplakimo.

Kas Girdėti

NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ.

Naujas Ministerių Kabinetas jau sudarytas. Rugs. 24 d. p. Dr. L. Bistras įteikė p. Respublikos Prezidentui naujo ministerių kabineto sąstatą, kurį p. Prezidentas priėmė ir patvirtino.

Naujo Ministerių Kabineto sąstatas toks:

Ministeris pirmininkas ir Krašto Apsaugos min.—Dr. Leonas Bistras, Užsienių Reikalų—prof. Mečislovas Reinyš, Vidaus Reikalų—Antanas Endziulaitis, Žemės Ūkio—Mykolas Krupavičius, Švietimo—Kazimieras Jokantas, Teisingumo—Vincas Karoblis, Finansų—Dr. Petras Karvelis, Susisiekimo—inž. Balys Slizys, Valstybės Kontrolierius—Zigmas Starkus.

Seimas pradėjo rudens sesiją. Rugsėjo 25 d. prasi-dėjo Seimo rudens sesija. Posėdį atidarė vice-pirminin-kas Staugaitis, sveikindamas susirinkusius po atostogų atstovus, taip pat primindamas apie buv. valstybės kon-trolieriaus Zubrickio mirtį. Velionies atmintį Seimas pa-gerbė atsistojimu.

Renkant Prezidiumą jo pirmininku išrinktas p. V. Petrusis, buvęs ministeris pirmininkas ir finansų minis-teris, I-ju vice-pirmininku—kan. Staugaitis ir II-ju—d-ras Raulinaitis, I-ju sekretorium—ats. Jočys ir II-ju—ats. Galdikienė. Opozicija ir mažumos prezidiumo rinkimuose nedalyvavo.

Visoj Lietuvoj per šių metų pirmuosius septynius mėnesius mirė dešimt tūkstančių 154 žmonės, o pernai tuo pačiu laiku mirė devyni tūkst. 927 žm.

Vienam Lietuvos gyventojui tenka 78 litai mokesnių, o Estijoje 112, Latvijoje 115, Suomijoje 155 litų. Taigi mokesniai Lietuvoj žemesni, negu kitose šalyse. Taip rašo Berlyne leidžiamas rusų kalba savaitraštis "Vremia."

Rusų telegramų agentūra "Tass" praneša apie Lie-tuvos ir Rusijos prekybos santykius. Tarp ko kita nuo š. m. balandžio 1 d. iki rugpiūčio 1 d. rusų prekybos atstovybės parduota prekių už 1 milijoną 704 tūkst. 460 litų, o pirka už 2 m. 523 t. 460 litų. Lietuvos rinkoj pasirodė Rusijos druska, perkelis, nafta, soda ir t.t.

SSSR mokslų akademijos palankumas Lietuvos uni-versitetui. Buv. universiteto rektorius ir prof. Būčio ir prof. Volterio rūpesčiais universitete yra tik ką gauta iš SSSR Mokslų Akademijos Daukšos Postille, spausdinta Vilniuj 1599 m. Ji yra universitetui paskolinta tik 6 mėnesiams, kad būtų nukopijuota autotipijos būdu.

Žemės ūkio kursai ūkininkams. Nuo lapkričio 1 d. visoj Lietuvoj prasideda žemės ūkio kursai ir skrajoja-mos paskaitos ūkininkams. Kursus ruoš ir ves apskričių agronomai sulig tam tikru planu, jų pačių nužiūrėtose vietose. Kursai truks sulig reikalo ir galimumo, nuo 2 savaitių iki mėnesio ir daugiau. Kursuos dėstys ir pa-skaitas darys agronomai ir žemės ūkio specialistai.

Naujų prašymų į universitetą paduoda 973, kurie į fakultetus šitaip išskirstomi: teologijos-filosofijos 107, humanitarinių mokslų 173, tiesių 296, matematikos—gam-tos 103, technikos 126, medicinos 101 ir evangelikų teo-logų 7.

Lietuvių aukos pasauliniame kare. 1914—1918 m. kare dalyvavo iš viso 64,628 lietuviai piliečiai iš kurių žuvo 11,173 žmonių, sužeista 18,712 žmonių, invalidų yra 3,871 žmogus.

Nutarė sumažinti procentus. Lietuvos Banko taryba š. m. rugsėjo 11 d. posėdy nutarė priimti valdybos pa-siūlymą sumažinti procentus už paskolas išvežimo reika-

lams. Už paskolas lombarduojant išvežimo prekes, bus imam 8 proc., vietoj pirmiau imtų 12 proc. ir už pa-prastas išvežimo paskolas bus skaitoma 6 proc. vietoj 7 procentų. Komisija palieka ta pati, t. y. ½ proc. už 3 mėnesius.

Šis sumažinimas veikia nuo š. m. spalio mėn. 1 d.

Nemoka lietuvių kalbos. Mūsų aukštesniosios mo-kyklos, kuriose dėstoma svetimomis kalbomis, iki šiol dar vis tebeišleidžia savo mokinius pakankamai neišmo-kusius lietuvių kalbos.

Stojantiems į universitetą iš tokių gimnazijų abi-turientams paprastai dar reikia laikyti lietuvių kalbos egzaminai. Šiemet tokius egzaminus reikia laikyti 29 stojantiems į humanitarinių mokslų fakultetą, 48—į tei-sių, 18—į gamtos-matematikos, 38—į medicinos ir 20—į technikos.

Vyriausybė nusistatė tuo tarpu jūrininkų mokyklos Lietuvos nusteigti, o moksleivius leisti į jūrininkų mo-kyklas užsieniuos duodant jiems stipendijas.

Susisiekimo ministerija susitarė su žymiausia suo-mių Eriksono jūrininkų mokykla, kuri priėmė Lietuvos jūrininkus mokytis. Nesenai išvažiavo į Suomiją pirma jūrininkų partija.

Sulaikytas lenkų šnipas. Politinės policijos šiomis dienomis sulaikytas ties Kalvarija pereinant demarkacijos liniją lenkų šnipas Vaclovas Zaleskis (slapyvardė Česlovas Maksimovski), pasiūstas į Lietuvą lenkų generolo Garnickio iš Brombergo (Bydgoščo) defensyvios.

Sunki nuvažiavusių Prancūzijon darbininkų padėtis.

Gauta žinių, kad šeši lietuviai darbininkai iš iš-siūstos partijos į Prancūziją, negalėdami pakęsti ten darbo sąlygų, sulaužę pasirašytus kontraktus pabėgo. Del tos pat priežasties laukiama masinių bėgimų.

Bolševikų teroras Lietuvoje. Bolševikai žudo pavojingus sau asmenis. Jau nuo seniau buvo gaunamos ži-nios ir dokumentai, kad bolševikai ruošia terorą Lietuvoje ir tam tikslui organizuoja teroristų grupes. Iki šio laiko komunistai tas, matyti, iš Maskvos gautas instrukcijas dar nevykdė, bet paskutiniu laiku pradėjo jas taikinti savo priešams.

Taip rugsėjo mėn. 23 d. vakare peršautas piktadario vienas II pėst. pulko kareivis.

Yra tikrų dokumentais išrodytų davinių, kad pasikė-sinimas tą kareivį nužudyti yra teroristinės komunistų organizacijos nario darbas.

Šiais metais, tai bus jau trečias komunistų teroro aktas.

Mirė J. Zubrickas. Rugsėjo 12 d. Klaipėdoje staigiai mirė Lietuvos Banko Kretingos skyriaus direktorius, bu-vęs Valstybės Kontrolierius. Velionis buvo sąžiningas ir uolus darbininkas, bendradarbis daugelio laikraščių.

Kaune atidarytas liuterių teol. fakultetas. Profeso-riai tarp kitų paskirti Dr. Gaigalaitis ir doc. Jokubėnas.

Sučiuo komunistus, visi suimtieji žydai. Rugsėjo mėn. 22 d. vakarą politinė policija užklupo slapta Lietu-vos komunistų jaunuomenės sąjungos Centro Komiteto susirinkimą, kurio trys dalyviai buvo areštuoti, o kiti spėjo pasprukti.

Studentas—išradėjas. Lietuvos universiteto studen-tas Pautienius išrado ir pats padirbo elektros laikrodį—signalizatorių, kuris gali duoti signalus vienu kartu ke-liose vietose. Išradmas pritaikomas universitete ir re-komenduojamas mokykloms. Be to jis išrado ranka su-kamą mašinėlę elektrai gaminti, kuri turės didelės reikš-

mės kino paveikslus demonstruojant, ir įvairiems mokslo tikslams. Pastarasis išradimas turi nemažos svarbos.

Kaunas. Rugs. 23 d. iškilmingai paminėta artisto M. K. Čiurlionies gimimo 50 metų sukaktuvės. Iš ryto Vvtauto bažnyčioj kan. Tumas atlaikė gedulingas pamaldas. Vėliau meno mokyklos rūmuose įvyko iškilmingas posėdis kuriame dalyvavo daug aukštų svečių. Programa susidėjo iš pranešimų, kalbų ir skambinimo Čiurlionies kompozicijų.

Čiurlionies paveiksai užima 5 galerejos kambarius, tačiau keli jų dar nepakabinti.

Vakare Valstybiniam Teatre įvyko "Žodžio ir dainos vakaras" su labai turtinga ir įvairia programa.

Per šių metų 7 mėnesius degtinės parduota už 23,263,674 litus. Per tą patį pereinusių metų laiką parduota už 18,340,238 litus. (E).

Radinys. Šią vasarą pil. Merkšaitis iš Obšrutų km. (Vilkaviškio apskr.), bekasdamas durpes pustrėčio metro gilumoje po durpių sluoksniu rado titnaginį skustuvą, įtaisytą į 24 cm. ilgumo kaulinę rankelę, kuri gražiai aptaisyta ir stipri.

Ant smėlio, kur skustuvas gulėjo, buvo matyti daug malkinių anglių.

Iš visako matyti, kad šis radinys yra senų mūsų bočių laikų.

Žemės ūkio mokyklos. Žemės ūkio Ministerijos žiniomis dabartiniu laiku veikia vyriausybės išlaikomos 7 žemesniosios žemės ūkio mokyklos, kuriose mokėsi pereintais mokslo metais apie 300 mokinių.

Be jų yra dar 3 žemės ūkio mokyklos privatinų organizacijų įsteigtos ir valdžios subsidijuojamos. Tokios yra Karmelavoj, Aukštadvary ir Grūdžiuos.

Be to, prie liaudies mokyklų įsteigtos žemės ūkio klasės, kurias lanko baigusieji liaudies mokyklas mokiniai. Pereintais mokslo metais tokių klasių buvo 47 su 700 lankytojų.

Tų klasių tikslas sužadinti jaunimo tarpe susidomėjimą žemės ūkio kultūros kėlimu ir nurodyti kelius, kuriais einant galima šį tikslą pasiekti. Klasėse dėstomi teoretiniai dalykai apie žemės ūkį 12 valandų per savaitę.

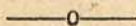
Dėstyti gali tik tie mokytojai, kurie yra baigę Žemės ūkio Ministerijos steigiamus liaudies mokytojams žemės ūkio kursus.

Šiemet tuos kursus baigs apie 50 mokytojų, taigi ir klasių skaičius žymiai padidės. (E).

Per šių metų 7 mėnesius Klaipėdos uostan atplaukė 440 laivų 515,100 cbm. netto talpumo, o išplaukė 436 laivai 514,700 cbm. netto talpumo. Per tą patį 1924 m. laiką įplaukė 395 laivai 407,800 cbm. talpumo, o išplaukė 319 laivai 399,900 cbm. talpumo. (E).

Lukšiai. Šakių apskr. Pavasarininkų kuopa atgijo. Rugs. 13 d. įvyko 3-čias iš eilės kp. susirinkimas, kurį atidarė J. Litvaitytė. Prezidiuman išrinkta: J. Jasevičius—pirm., J. Užupis—sekr. Klier. P. Matuša skaitė paskaitą: "Krikščionybės esmė." Buvo padeklamuota eilės. Susirinkimai yra laikomi kas mėnuo.

J. Jasevičius.

LENKŲ PAVERGTŲJ LIETUVOJ.

Bendra akcija prieš mokyklų lenkinimą. Paskutiniu laiku tarp Vilniaus lietuvių, gudų ir žydų atstovų įvyko keletas pasitarimų dėl švietimo ministerijos reikalavimo visuotiną istoriją ir vis. geografiją dėstyti lenkų kalba. Viename tokių pasitarimų nutarta pasiūsti švietimo ministeriui kolektyvų motyvuotą prašymą pakeisti ministerijos parėdymą arba nors sulaikyti jo vykdymą ligi ta byla bus išspręsta vyriausiajame administraciniame tribunole, kur tautinės mažumos yra padavusios skun-

dą. Kalbamąjį prašymą ministeriui yra pasirašiusios Gudų Mokyklos D-ja Lietuvių "Ryto" Šviet. D-ja, Centralinis Žydų Šviet. Komitetas ir Žydų "Tarbut'o" D-ja.

Konfiskuotas laikraštis. Lenkų policija sukonfiskavo visą ligi paskutinio egzemplioriaus "Kelio" 11 Nr. Už ką sukonfiskuota policija nepranešė.

Bedarbiai Vilniuj. Praeitą savaitę Vilniuj buvo įregistruota 1889 bedarbių, iš jų 685 moterys ir 1,204 vyrai. Bedarbių tarpe buvo 281 proto darbininkas.

Lenkai norj mokyti lietuvius lietuvių kalbos. "Życie Ludu" praneša, kad "Vilniaus Aidą" lenkų valdžia uždarusi dėl to, kad sakyto laikraščio redaktorius, valdžios nuomone, buvęs per žemo mokslo cenzo ir nemokėjęs pakankamai lietuvių kalbos (sic!). Kadangi uždarytas laikraštis buvo redaguojamas visai taisyklingai, tai laikraštis spėja, kad lenkai greitai laiku pasiūlysią lietuviškoms redakcijoms savo kandidatus į redaktorius.

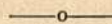
Atleidžiami lietuvių kunigai. Pranešama, kad naujo vyskupo Michalkevičiaus iš Palašių atleistas senelis lietuvis kun. Jomantas, kuriam oficialiniam rašte pasiūlyta persikelti į Kauno vyskupiją.

Nesenai atleisti iš Vilniaus kunigų seminarijos lietuvis kun. prof. Skruotis ir gudas kun. prof. Rešečius nusistatę mokytojauti Vilniaus lietuvių gimnazijoje.

Vilnijos kova su laikraščiais tebesitęsia. Štai š. mėn. 17 d. uždarė jau "Kelią." Dabar eina: "Butovės Aidas."

Vilnius užkliuvo. Lenkų valdžia uždraudė mokykloms vartot B. Biržiškienės rusų kalbos gramatiką, nes ten pasakyta, kad Vilnius—Lietuvos sostinė.

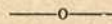
Mokyklos vedėju paskirtas lenkas. Lenkų mokyklų valdžia, kaip jau buvo anksčiau pranešta, nutarė įsteigti Vilniuj valdišką pradžios mokyklą su lietuvių dėstomąja kalba. Dabar paaiškėjo, kad tos mokyklos vedėju paskirtas lenkas, labai silpnai mokąs lietuvių kalba.

LIETUVIAI SVETUR.

Čekoslovakijoje. Lietuvos valstybinis paviljonas publikos buvęs gausiai lankomas. Rugsėjo 6-tą dieną Prahaj buvo atidaryta XI-ta iš eilės prekių pavyzdžių mugė, kurioj Lietuvos Finansų Ministerijos rūpesniu buvo įrengtas Lietuvos valstybinis paviljonas, kuris publikos buvo gausiai lankomas.

Lietuvos paviljone buvo atsilankę prekybos ir finansų ministrai, Italijos ir Olandijos atstovybės, prekybos rūmų atstovai ir daug valdininkų. Iš Prahos mugės komiteto pusės teko patirti daug prielankumo. Spauda taip pat aprašinėja Lietuvos paviljoną gana simpatyškai ir palankiai.

IDOMYBĖS.

Lietuvos istorija turkų kalba. Italų laikraščiuose pasirodė žinia, kad Fiumėje vienas iš turtingųjų miestiečių padovanojo miesto naudai brangių ir retai kur užtinkamų knygų biblioteką. Tarp tų knygų yra Lietuvos istorija, parašyta ir išleista turkų kalba. Jos autorius—vienas totorių kunigaikštis, gyvenęs Lietuvoje XIV šimt-mety.

Vyras į kunigus, o žmona į vienuolyną. Paryžiaus laikraščiai praneša, kad kardinolas Mercieris iššventino į kunigus buvusį prancūzų karininką grafą Claude D'Elbie, o jo žmona įstojusi į Karmeličių Vienuolyną. Jie dabar dirbsią katalikų tikybos naudai.

Tai mergina. Tula lenkė sulig "Rzeczpospolita" netoli Poznanės nušovė tėvą, motiną, seserį ir du tarnus. Sudegino dvarą ir pati pasikorė, už tai, kad tėvai nesutiko su jos vestuvėmis su dvaro tarnu.

Kas Klausia-Tas Neklysta

(QUESTION BOX)

Question 1. Ar yra nuodemė eiti į šokius? a) Kodėl taip norisi šokti? **Cambridge šokikė.**

Answer. Neišmintinga yra lankyti šokius. Jeigu ir nebūtų nuodemės nueiti į šokius, visgi patys šokiai dažnai yra priežastimi (okazija) baisių nuodemių. Vienos šokdamos savo nekaltybę kaulėms sušeria, kitos sveikatą pažeidžia kaip savo, taip ir mamytės, kuri budi iki velybos nakties, kol dukra sugrįžta. Šokiai veda prie nuodemių.

a) Todėl, kad kūno nepažabojį pašvenčiančioms Dievo malonėmis.

Ques. 2. Vienas mūsų L. Vyčių kuopos narys priklauso prie Y. M. C. A. Ar gali pasilikti nariu?

Vytis.

Ans. Negali. Reikia laikytis organizacijos įstatų ir Seimų nutarimų. Antrame įstatų skyriuje pasakyta: "Priklausantieji prie tokių draugijų, kurių įstatai ar veikimas yra priešingi R. Katalikų Bažnyčiai, negali būti šios organizacijos nariais." Gi Y. M. C. A. yra priešinga Katalikų Bažnyčiai.

Ques. 3. Kai kada užaina noras stoti vienuolynan. Bet prisibijau, nes abejoju apie savo pašaukimą. Ką turiau daryti? **C. Jurgaitė.**

Ans. Kiekvienas prakilnus noras paeina nuo Dievo. Gi pašaukimas vienuolinin gyveniman yra labai brangi Dievo dovana. Šv. Laurynas Justinionas sakė, jog "po krikšto ji yra didžiausia malonė, kurią Dievas gali suteikti dūšiai." Ar Tamsta tikrai turi tą dovaną—karštai pasimeldus Dievo akyveizdoje pasiklausk sąžinės balso. Jei negalėsi suprasti, pasitark su savo dvasios vadu. Kad ir abejodama nuvažiuosi, klaidos nepadarysi.

Ques. 4. Prašyčiau, ar negalima būtų paaikškinti iš kur kilo ir išsiplatino tarp žmonių religija ir religinės apeigos? **K. Juodeikis.**

Ans. Kiekvienas vaikutis, perėjęs pradinį katekizimą, sugebėtų atsakyti į šiuos du klausimus. Suaugusiam būtų gėda nežinoti tiek, kiek žino vaikutis perėjęs paprastą Kat. tikėjimo katekizimą. Jei Tamsta nori apsipazinti su Religijų Istorija, tai patarčiau perskaityti "Religijų Istorija," K. I. Skruodžio.

Ques. 5. Keli Lietuvoje vienuolynai ir kokie?

Aspirantas.

Ans. Tėvų Marijonų, Marijampolėj ir Kaune; Pranciškonų, Kretingoje ir Kaune; Jezuitų, Kaune. Tie yra vyry vienuolynai.

Gi Seserų—Šv. Kazimiero Seserų Vienuolynas, Pažaislyje, netoli Kauno; Vargdienių Seselių, Marijampolėj; Šv. Kryžiaus Kongregacijos Vienuolynas, Anykščiuose; ir, regis, Seserys Ordeno Šv. Benedikto, Kaune.

Ques. 6. Airiai giriasi turį daug dainų. Vienas kunigas laike prakalbų vadino Lietuvą dainų šalimi. Kur teisybė? **Solistė.**

Ans. Kiekvienas savo "tavorą" giria. "Lik šiol surinkta ir išspausdinta ne mažiau kaip 7,000 mūsų tautos dainų ir jų variantų ir apie 2,500 jų gaidų"—M. Biržiškos "Mūsų raštų istorija."

Ques. 7. Ar tiesa, kad gudragalvis Kantas buvo lietuvis? **Giedrininkas.**

Ans. Taip daugelis mano. Tikrai nežinia. Jis savo mokslo pažiūromis neteikia mums garbės.

Ques. 8. Kuris Lietuvos kunigaikštis buvo paskutinis pagoniškojo tikėjimo išpažintojas. Ar ne Vytautas? **Vytis.**

Ans. Paskutiniaus pagoniškojo tikėjimo išpažintojais ant didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sosto buvo Algirdas ir Keistutis. Vytautas priėmė krikštą Prūsijoje 1383 m.

Ques. 9. Laikraščiai dažnai mini aukštindami Vyskupą Valančiauską. Prašyčiau paaikškinti kada jis gyveno ir kuomi pasižymėjo? **Aukštaitis.**

Ans. Vyskupas Matas Valančius (Valančiauskas)

gimė 1801 m. Mokinosi Dominikonų mokykloje, Kalvarijoj, ir Varnių Seminarijoj. Vilniaus universitete gavo daktarato laipsnį.

Darbavosi—profesoriavo: Mozyriaus mokykloje, Kražių gimnazijoje, Vilniaus akademijoje, Petrograde ir Varnių Seminarijoje. 1849 m. liko Zemaičių vyskupu.

Parašė daug (25) knygų iš kurių labiausia pagarsėjusios: "Zemaičių Vyskupystė" ir "Palangos Juzė."

Išmokė žemaičius "skaityti ir melsti Dievo iš knygų."

Isteigė "Blaivybės Draugiją."

Įvedė bažnytinius giedojimus.

Jis buvo didelių talentų vyras kaip organizavime, taip ir švietimo srityj.

Vyskupas Matas Valančius mirė 1875 m.

Ques. 10. Which K of L chapter has the most members? **Jis.**

Ans. Chapter 4, Chicago, Ill.

Ques. 11. Where can I get the oldest book published in the Lithuanian language? **J. T.**

Ans. We do not know. The oldest book published in the Lithuanian tongue is a catechism by Martinas Mažvydis Vaitkūnas.

Ques. 12. Kada įvyko didysis Vilniaus Seimas. **A. P.**

Ans. Lapkričio 22 ir 23 dd., 1905 m.

Ques. 13. Kiek žmonių tame Seime dalyvavo? **A. P.**

Ans. Apie 2,000, iš įvairių Lietuvos dalių.

Ques. 14. Kokius reikalavimus tas Seimas kėlė? **A. P.**

Ans. Kultūrinės ir politinės autonomijos Lietuvai.

Ques. 15. Can you give me a sentence in Greek that is somewhat similar to Lithuanian? **Griškus.**

Ans. Greek: Dzeus doe odontas dosei sitos; in Lithuanian: Dzeivs (Dievs) davė dantis, duos ir duonos; in English: God has given us teeth, He will give us bread.

Ques. 16. Ar Amerikai būtų gerai, jeigu senatorių Robert M. LaFollette būtų išrinkę prezidentu? **J. V.**

Ans. Sunku pasakyti. Tas būtų oriklausė nuo jo santikių su Kongresu, nuo atsinešimo į jį įvairių sluogsnų žmonių ir organizacijų, nuo jo kabineto ir kitų patarėjų, ir nuo jo paties, kaip jis būtų norėjęs taikyti savo programą gyveniman.

Vienas kaimietis plaukė garlaiviu per didelį ežerą, kuomet ištiko audra. Buvo baimės, kad laivas gali nuskesti. Visi keleiviai laktė po laivą, ieškodami skęstantiems pagalbinių prietaisų. Tik tai vienas kaimietis sėdėjo ant suolo, ramiai pypkę čiulpdamas. Vienas keleivių klausia jo, kaip jis taip ramiai galįs sėdėti?

— O... bene garlaivis mano!...—šaltai atsakė.

* * *

Senelis (baras). Jūs, nūdienės mergiotės, nieko šiandien nebemokate padaryti. Man rodos, Maryte, tu nei nežinai, kam adata reikalinga?

— Senelyti, adatos reikalingos gramfonui groti!

* * *

Ponia:—Aš mačiau kaip pienius pabučiavo tave šį rytą. Ateityj tai aš pati priimsiu pieną.

Tarnaitė:—Nieko nelaimėsi, ponia. Jis prizadėjo daugiau nieko kaip mane vieną bučiuoti.

* * *

— Antai sėdi senis Brazdys, kurs prigavo mane ant 30,000 litų.

— Na, kaip gi tas atsitiko?

— Aš jau buvau visai susitaręs su jo dukterim, tik senis nesutiko jos man duoti.

* * *

Tėvas:—Matai, vaikuti, negerk niekuomet tiek, kiek nepakeli, kad vieton dviejų, kurie anakur sėdi, nepasirodytų tau keturi...

Sūnus:—Bet ten, tēte, tik vienas žmogus tesėdi.